

IN} LEIDING

IK KOM DE NIEUWE
LEIDING LEGGEN!

Basiswerkover in leiding staan
bij Scouts en Gidsen Vlaanderen

SC
OUTS
&
GID
SEN
VLAANDEREN

**HOP
PPER**
GO SCOUT IT

Hopper.be

Colofon

Hoofdredactie: Joppe Bosmans,
Anton Schroyens

Eindredactie: Jozefien Van
Huffel, Janna Dergent

Drukkerij: Graphius
Vormgeving: Volta

Fotografen: Leyton Knockaert, Luca De Wandel,
Paulien Coolens, Jari Sijbers, Leni Dekeyser,
Hana Reynaert, Victor Watté, gidsen Sint-Lucia

Illustraties: Bart Schoofs, Sander Legrand, ARTHI

Werkten mee aan Inleiding: pedagogische
commissie 2011 - 2012 en pedagogische
commissie 2022 - 2023

V.U.: Jan Van Reusel,
Scouts en Gidsen Vlaanderen vzw,
Wilrijkstraat 45, 2140 Antwerpen

© 2023-2024
www.scoutsengidsenvlaanderen.be

**Het verhaal
gaat verder,
telkens anders,
telkens scouting**

Bovenstebeste leiding,

Met deze net geen 100 gram aan papier schuift een nieuwe versie van In}Leiding door je vingers. Online weegt ie nog lichter, en toch is dit een must have voor al wie leiding geeft. Het is een heruitgave van de brochure die basisinfo aanreikt om het spel van scouting te spelen zoals dat onze 500 groepen in Scouts en Gidsen Vlaanderen verbindt.

Deze update kreeg input vanuit nieuwe inzichten rond begeleiding van kinderen en jongeren, bijvoorbeeld over integriteit of inclusie, en bevat ook extra informatie over takwerking.

Tegelijk kijken we uit naar het komende groepsleidingscongres 'Beresterk Scoutwerk' waar anno 2024 onze 'Kijk Op Scouting' opnieuw scherp wordt gesteld, om dan door die bril ook het in leiding staan weer te belichten.

Het verhaal gaat verder, telkens anders, telkens scouting

De verbondsleiding.

**Scouting is
je 'm enfoutisme en
verantwoordelijk-
heidszin tegelijk.**

[UIT 'EN STERREN STAAN AL TEDER', 2010]

INHOUD

Scouts?	10
Scouting is meer dan spelen	10
Verschillende soorten groepen	10
Het doel van Scouting	11
Al doende leren	11
5 Basispijlers	12
Speelvelden	15
Leefwereld / Takstructuur	16
Takwerking	16
Afwijkingen in takstructuren	17
Leefwereld	18
Kapoenen en zeehondjes	18
Kabouters en (zee)welpen	20
Jonggidsen, jongverkenneren en scheepsmakkers (jonggivers)	22
Gidsen en (zee)verkenneren (givers)	24
Jins en loodsen	26
Leiding geven, een gave	28
Takploeg/ takraad	28
De takploeg	28
De eerste takraad	32
Afspreken	35
Evalueren	36
Hoe?	36
Jaarlijn	38
Begeleidershouding	40
Basisklimaat en groepsdynamica	42
Basisklimaat	42
Het belang van een goed basisklimaat	42
Het groepsproces in een tak of groep	43

Activiteiten Voorbereiden	47
8 van de activiteit	47
Speluitleg	49
Kamp en weekend	50
Uitdagingen als takleiding	54
Leden met extra zorgnoden	54
Heimwee	57
Pesten	57
Agressie	66
Belonen en straffen	71
Omgaan met ouders	74
Motivatie en engagement	77
Evalueren als Leiding	81
Evalueren met leden	83
Takbeheer	85
Veilig handelen - speel op veilig	87
EHBO	88
Verzekeringen	90
Verzekerd	90
Niet verzekerd	90
Online aangifte	91
Reageren op een ongeval of crisissituaties	93
Tijdens de crisis	93
Probleem onder controle	95
Nazorg	95
Uitdagingen voor de groep	96
Groepsraad	96
... is meer dan een vergadering	96
... maar toch ook een vergadering	96
Groepsafspraken	98
Alcohol en Drugs	99
Integriteit	100
Tradities en rituelen	103

Ondersteuning	104
Hulplijnen	104
De eigen groep	104
Scouts en Gidsen Vlaanderen Ondersteunt	105
Nationaal secretariaat en noodnummer	107
Vorming / groeien als leiding	108
Het aanbod	108
Groepsleidingscongres	110
Internationaal	111
Visie	112

Scouts?

SCOUTING IS MEER DAN SPELEN

VERSCHILLENDE SOORTEN GROEPEN

Scouts en Gidsen Vlaanderen telt ongeveer 500 scoutsgroepen. Er zijn verschillende soorten.

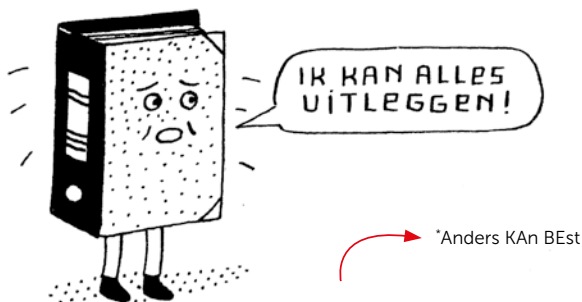
Scouting kan zowel in **scoutsgroepen** (jongens), **gidsengroepen** (meisjes) als in scouts- en gidsengroepen.

Zeescouting is scouting op en naast het water. 'Gewone' scoutsactiviteiten zoals tocht of bosspel worden aangevuld met varen en zeilen.

Akabe* is de scoutswerking voor kinderen en jongeren met (en zonder) een fysieke of verstandelijke beperking.

Elke groep is uniek. Er bestaan nog andere kleine verschillen tussen groepen. Activiteit op zondag of zaterdag? Lokalen in de stad of in het groen? Een groep met 300 leden of een met 50 leden. Op kamp in juli of in augustus? Groepen hebben de vrijheid om zelf keuzes te maken. Vaak groeit de manier waarop je iets doet met je groep met de jaren.

De beste groep? Dat is de groep die het beste past bij jou.

HET DOEL VAN SCOUTING

Scouts en Gidsen Vlaanderen wil bijdragen aan de ontplooiing van kinderen en jongeren als individu, in groep en in de samenleving:

- door aan de hand van technieken, spel, expressie, tocht en kamp een aanbod op maat van leden uit te werken.
- door leden naar elkaar toe te laten groeien om al doende van elkaar te leren. Pas als de sfeer in de tak goed zit, aanvaardt een eerstejaars jonggiver dat een derdejaars uitlegt waarom je de binnentent moet sluiten voor je de koorden opspant.

AL DOENDE LEREN

Beleven. Daar draait het om bij scouting. Buiten spelen en ongelooflijk veel plezier maken. Experimenteren en het avontuur opzoeken. De natuur intrekken en samen ontdekken.

Dat allemaal en nog veel meer, is scouting.

Daar zijn we bij Scouts en Gidsen Vlaanderen van overtuigd.

We verdedigen hun recht om zich eens 'goe vuil' te maken.

Scouting wil een plaats zijn waar jongeren echt zichzelf mogen zijn, in een begeleide – dus veilige – omgeving met een uitgebreid, prikkelend spelaanbod op maat.

Openheid en toegankelijkheid staan voorop in onze visie.

Bij scouts en gidsen is er plaats voor iedereen, ongeacht achtergrond, afkomst, beperkingen, levensbeschouwing, geaardheid ...

Al scoutend ontdekken we dat iedereen anders is en dat dit geen bezwaar is. Scouting is niet dwingend. Nooit. Wel willen we jongeren prikkelen om hun eigen mogelijkheden te verkennen en hun talenten te ontplooiën. We hebben een groot respect voor ieders eigenheid en we geloven in de kracht van groepswerking. Zo bieden we jonge mensen de kans om te ervaren wat ze voor elkaar en voor de samenleving kunnen betekenen.

5 Basispijlers

De concrete taken die leiding in jouw groep heeft, ken je of vind je verder in dit boekje. Maar hoe doe je dat, leiding zijn? Dat kan ervaren leiding misschien zelfs niet uitleggen.

De aanzet tot een antwoord vind je bij de basispijlers van scouting:

ZELFWERKZAAMHEID

Na een maand in leiding wil Tine het spel uitleggen (1), al vindt ze dit spannend (2). De jonggivers luisteren niet goed. Bart herhaalt de uitleg (3). Later vraagt Tine om tips (4). Volgende week probeert ze opnieuw (5).

- 1} Neem op eigen tempo initiatief in tak en groep.
- 2} Verleg grenzen. Trek je plan.
- 3} Zoek waar nodig hulp 4} of vraag raad.
- 5} Leer door te doen en trek lessen uit fouten.

ENGAGEMENT

De daguitstap viel vorig jaar tegen. Simon denkt dat het beter kan (1) en geeft zich op voor de werkgroep (2). De uitstap valt uiteindelijk tijdens zijn stage. Toch maakt Simon tijd vrij (3).

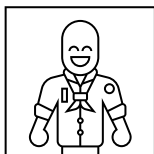
- 1} Kies er bewust voor om bepaalde taken wel of niet op te nemen.
- 2} Besef dat je inzet het verschil maakt.
- 3} Kom beloftes na.

MEDEBEHEER

Vlak voor het weekend blijkt de kamplocatie niet betaald en dus dubbel geboekt. Na overleg regelt Silke via haar nicht een chirolokaal (1). Op de groepsraad stelt ze voor (2) om per tak iemand aan te stellen (3) voor de kamplocatie. Zo loopt het in de toekomst hopelijk niet meer fout (4).

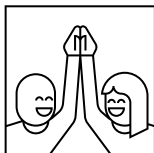
- 1} Zeg je mening op de takraad of groepsraad.
- 2} Zoek samen met medeleiding naar oplossingen.
- 3} Neem verantwoordelijkheid op voor leden, tak en groep
- 4} Bepaal mee de koers.

DIENST

Midden in het groepsfeest wil iemand van de oud-leiding vertrekken om op tijd thuis te zijn. Stijn biedt hem een lift aan, zodat hij langer kan blijven (1). 'Precies zoals vroeger', glimlacht de oud-leiding (2).

- 1} Dasknoop = teken van de dagelijkse goede daad. Help anderen zonder er iets voor te vragen, binnen en buiten scouting.
- 2} Eens scout, altijd scout.

PLOEGWERK

Bram mailt over een griezeltocht met de kapoenen. 'Kunnen we dat bespreken voor het op de brief komt? Ik vind het geen goed idee', antwoordt Julie (1).

Op de takraad begrijpt ze dat hij de kinderen geen schrik wil aanjagen (2). Samen bedenken ze de 'Viezebeestjestocht' (3).

- 1} Werk samen met je medeleiding. Het wij-gevoel is belangrijk.
- 2} Luister en probeer elkaar te begrijpen, ook als je van mening verschilt.
- 3} Ga eerlijk om met elkaar.

Basispijler dobbelstenen

Op zoek naar een handige reminder voor deze 5 basispijlers van Scouts en Gidsen Vlaanderen? Maak kennis met onze basispijlerdobbelsteen! Op elke zijde van de dobbelsteen vind je een basispijler terug. Je kan de dobbelsteen makkelijk aan je das of uniform hangen. Door met de dobbelsteen te werpen, kan je elke dag een basispijler kiezen om die dag extra op in te zetten.

Je kan de dobbelsteen vinden op diverse evenementen van Scouts en Gidsen Vlaanderen of opvragen via het nationaal secretariaat.

Meer weten over de basispijlers?

BROCHURE KIJK OP SCOUTING

- ➔ gaat over het doel en de methode van scouting
- ➔ vraag je gratis aan op het nationaal secretariaat via info@scoutsengidseenvlaanderen.be of 03 231 16 20
- ➔ download op scoutsengidseenvlaanderen.be/publicaties

Voor meer info over de inhoud van scouting kan je terecht bij het nationaal secretariaat 03 231 16 20 of info@scoutsengidseenvlaanderen.be

Speelvelden

Bij de scouts en gidsen beleven kinderen en jongeren samen met hun vrienden de tijd van hun leven. Ze spelen er uiteraard, maar leren er ook samenwerken, een mening vormen, iets doen voor een ander, hun plan trekken en zich engageren. Typische scoutsactiviteiten zijn: op kamp of weekend gaan, spelen, technieken, tocht en expressie.

Kampen en weekends

Tijdens een kamp leer je veel: van de kampvoorbereiding tot slapen in een tent of zelf koken. Je stapt uit je vertrouwde omgeving en trekt de wijde wereld in. Spannend en avontuurlijk!

Spelen

Scouts ontdekken de wereld door te spelen. Samenwerken, zichzelf uitdrukken, creatieve oplossingen zoeken ... Leren is spelen, spelen is leren.

Technieken

Als scout leer je stap voor stap technieken: sjoeren, kaartlezen, vuur maken ... Die vaardigheden helpen je om problemen op te lossen, je plan te trekken en dromen te realiseren.

Tocht

Samen op tocht gaan, samen verdwalen. Als scouts zorgen jullie ervoor dat jullie samen een bestemming halen. Onderweg geniet je van de natuur en al het onverwachte dat op je pad komt.

Expressie

Als scout mag je je helemaal uitleven en experimenteren. Al zingend, dansend of verkleed ontdek je je talenten.

Leefwereld / Takstructuur

TAKWERKING

Scouts en Gidsen Vlaanderen kiest bewust voor een opdeling in (leeftijds)takken. Onze standaard takstructuur telt vijf takken. Van jong naar oud:

- kapoenen en zeehondjes
- kabouters en (zee)welpen
- jonggidsen, jongverkenners en scheepsmakkers
- gidsen en (zee)verkenners
- jins en loodsen

Die opdeling hangt nauw samen met de pedagogische methode van scouting en de eigenheid van een bepaalde leeftijd. Zesjarigen kunnen bijvoorbeeld nog niet goed verder kijken dan zichzelf, en tijdens je jinjaar ga je net op zoek naar jezelf. Daarom ben je twee jaar kapoen en één jaar jin. De andere takken zijn telkens drie jaar.

Door drie jaar in dezelfde tak te zitten, moeten scouts en gidsen elk jaar een andere rol innemen in de tak, en krijgen ze de kans om te groeien. Beetje bij beetje leren ze zelfstandiger zijn en verantwoordelijkheid opnemen.

Eerstejaars leren van tweede- en derdejaars, derdejaars leren hoe ze hun kennis doorgeven en rekening houden met eerste- en tweedejaars. Dat leren van elkaar is fundamenteel en daarom één van de sterkste punten uit de takwerking.

AFWIJKINGEN IN TAKSTRUCTUREN

Wanneer een groep veel leden heeft, wijken ze soms af van onze standaard takstructuur. Sommige groepen kiezen voor tussentakken. Dit is een extra tak tussen twee bestaande takken. Deze komt vaak voor tussen welpen en jonggivers. Andere groepen werken met paralleltakken: ze verdelen dan een tak in twee zodat de groep niet te groot is. Het één is niet beter dan het ander, elke groep kiest ervoor scouting zelf in te vullen.

Akabegroepen zijn groepen voor kinderen en jongeren met een mentale of fysieke beperking. In die groepen is er vaak een andere leeftijdsindeling, soms ook een werking voor leden ouder dan achttien jaar. Er bestaan ook groepen met een akabetak naast de andere takken.

LEEFWERELD

Een kapoen is geen giver. En voor welpen kan je ook niet echt een zot ingewikkeld bosspel spelen. Om je helemaal wegwijs te maken in de leefwereld van jullie leden, geven we hier een kort overzicht van wat ze kunnen en wat ze mogen. We leggen brugjes naar de ontwikkelingsfase van hun leeftijd.

KAPOENEN EN ZEEHONDJES

- **Leeftijd:** 6 tot 8 jaar
- **Wereldbeeld**
 - Kapoenen kunnen zich nog niet zo makkelijk verplaatsen in de gevoelens van andere kinderen. Ze staan zelf centraal in hun eigen beleving.
 - Doen alles voor de eerste keer.
 - Nemen makkelijk rolletjes aan of over van anderen.
 - Kapoenen hebben een levendige fantasie.
- **Spel:**
 - Korte doelen.
 - Herhaling.
 - Kapoenen zijn fysiek beperkt in wat ze kunnen.
 - Kapoenen kunnen niet al te veel spelregels onthouden.
 - Spelen is leren en ontdekken.

→ **Typische activiteiten voor kapoenen:**

- korte pleinspelen
- verstoppertje
- tikspelletjes, fantasespelen of fantasietocht

→ **Gevoelens:**

- Kapoenen kunnen moeilijk hun gevoelens onder controle houden. Ze huilen snel of kunnen snel agressief overkomen.
- Ervaren hun eigen gevoelens heel intens.
- Emoties kunnen snel omslaan.
- Kennen weinig grenzen in sociale omgang.
- Er is weinig verschil tussen jongens en meisjes, iedereen speelt samen.

→ **Tips voor leiding:**

- Geef kapoenen duidelijke instructies.
- Geef grenzen aan.
- Geef kapoenen vertrouwen en bevorder hun zelfstandigheid en zelfvertrouwen.
- Maak gebruik van het kapoenenverhaal: *De Steen van Nowan*.
- De relatie tussen de ouders en de leiding is heel belangrijk. Informeer en betrek ouders voldoende.

KABOUTERS EN (ZEE)WELPEN

- **Leeftijd:** 9 tot 11 jaar
- **Wereldbeeld:**
 - Kabouters en (zee)welpen hebben meer oog voor elkaar dan kapoenen. Ze zijn nog steeds veel met zichzelf bezig, maar vergelijken zich ook meer met andere leeftijdsgenoten.
 - Ze hebben een eerder rationele vorm van fantasie.
- **Spel:**
 - Kabouters en (zee)welpen kunnen eenvoudige spelregels onthouden.
 - Ze volgen de groep uit eigenbelang.
 - Competitie wordt belangrijker.
 - Ze geven meer om interactie met elkaar. Hierdoor ontwikkelen ze steeds meer sociale vaardigheden.

→ **Typische activiteiten:**

- stratego
- kringspelen
- loopspelletjes
- korte spelletjes die binnen een groter spelconcept / doel passen

→ **Gevoelens:**

- Net als kapoenen, beleven welpen en kabouters hun gevoelens heel intens.
- Kabouters en (zee)welpen ontwikkelen een eigen mening.
- Ze zijn leergierig.
- Er ontstaan kleine vriendengroepen.
- Vriendschappen kunnen van korte duur zijn.
- Er is vaak sprake van een onderlinge strijd tussen jongens en meisjes. Meisjes trekken meer naar elkaar toe, en ook jongens spelen vaak liever met jongens.
- Er ontstaat nieuwsgierigheid naar verliefdheid.

→ **Tips voor leiding:**

- Geef kabouters en welpen duidelijke instructies. Als leiding kan je al iets meer vanop afstand begeleiden.
- Geef grenzen aan.
- Geef kabouters en welpen vertrouwen, dat vergroot hun zelfstandigheid en zelfvertrouwen.
- Maak gebruik van *Jungle-avonturen van Shanti en Mowgli*.
- Maak gebruik van 'nesten' (de patrouillewerking voor kabouters en welpen).
- Laat je leden een belofte doen.

JONGGIDSEN, JONGVERKENNERS EN SCHEEPSMAKKERS (JONGGIVERS)

- ➔ **Leeftijd:** 11 tot 13 jaar
- ➔ **Wereldbeeld:**
 - Jongverkenners en jonggidsen hebben oog voor zichzelf en voor elkaar. Ook het beeld dat anderen van hen (kunnen) hebben speelt een grote rol.
 - Willen er graag bij horen.
 - Klikjes komen veel voor.

→ **Spel:**

- Spelen kunnen langer, groter en complexer zijn.
- De opbouw van een spel en het doel worden belangrijker.
- Jonggivers krijgen graag meer inspraak in het activiteiten aanbod.
- Jonggivers zijn zeer doorgaans zeer competitief.

→ **Typische activiteiten:**

- Op tocht gaan.
- Technieken.
- Grotere complexere spelen.

→ **Gevoelens:**

- Liggen al eens met zichzelf in de knoop. Wie ben ik? Wie wil ik worden? Wat denkt de wereld van mij?
- Eerste echte verliefdheden komen op.
- Jonggidsen, jongverkenneren en scheepsmakkers komen aan het begin van hun puberteit. Dit zal je af en toe wel merken.
- Ze zijn vaak naïef in het contact met anderen: ze vertrouwen anderen snel, zijn soms goedgegelovig of kunnen intenties niet altijd doorgronden.

→ **Tips voor leiding:**

- Communiceer open.
- Geef je leden ruimte om zichzelf te ontwikkelen en te experimenteren.
- Toon betrokkenheid en zorg voor je leden.
- Gebruik patrouilles in je tak.

GIDSEN EN (ZEE)VERKENNERS (GIVERS)

- ➔ **Leeftijd:** 14 tot 16 jaar
- ➔ **Wereldbeeld:**
 - Givers ontwikkelen steeds meer een eigen identiteit. Naast hoe de wereld hen ziet, is hoe zij de wereld zien even belangrijk.
 - De groep wint aan belang. Klikjes kunnen nog steeds voorkomen, maar de volledige groep staat meer en meer centraal.
- ➔ **Spel:**
 - Spelen mogen lang duren en complex zijn.
 - Het doel van een activiteit is belangrijk.
 - Willen graag inspraak.
 - Givers zijn competitief, maar willen ook chillen.

→ **Typische activiteiten:**

- Werken aan projecten (samenwerken aan iets).
- Op tocht gaan.
- Technieken leren.

→ **Gevoelens:**

- Givers experimenteren met relaties.
- Zijn nog op zoek naar hun eigen plekje in de wereld.

→ **Tips voor leiding:**

- Communiceer open.
- Geef je leden ruimte om zichzelf te ontwikkelen en te experimenteren.
- Toon betrokkenheid en zorg voor je leden.
- Gebruik patrouilles in je tak.
- Givers hebben de ideale leeftijd voor een totemisatie. Betrek je leden bij het zoeken van totems voor hun medeleden.
- Heb je al eens gedacht aan een buitenlands kamp?

ZEG NIET 'IK DENK DAT IK
VERLIEFD BEN', MAAR ZEG:

JINS* EN LOODSEN

- ➔ **Leeftijd:** 17 tot 18 jaar
- ➔ **Wereldbeeld:**
 - Het groepsbelang groeit.
 - Jins staan op het punt om eerste echte belangrijke keuzes te maken in het leven. Welke hobby's blijf ik doen? Ga ik werken of studeren? Wil ik wel leiding worden?

➔ *Jij en Ik, een Noodzaak

→ **Spel:**

- Experimenteren met eigen rollen in het spel. Kunnen al eens de rol van leiding opnemen.
- Zelf initiatief nemen.
- Eigen, grotere verantwoordelijkheden krijgen in (kas)activiteiten.
- Leren samenwerken met aandacht voor ieders talenten.
- Chillen.

→ **Typische activiteiten:**

- projecten
- evenementen organiseren
- uitdagende activiteiten, eigen grenzen verleggen

→ **Gevoelens:**

- Experimenteren volop met verliefdheden en relaties.
- Hun persoonlijkheid staat redelijk vast.
- Komen aan het einde van hun puberteit.
- Zijn zelfstandig.

→ **Tips voor leiding:**

- Als leiding is de jintak interessant om te experimenteren met je eigen rol in de groep. Je bent meer begeleiding dan leiding.
- Ga aan de slag met de groepsdynamica van je tak.
- Een buitenlandse kampervaring kan een geslaagd jinjaar helemaal afmaken.

Leiding geven, een gave

TAKPLOEG/ TAKRAAD

DE TAKPLOEG

Scouts en Gidsen Vlaanderen telt meer dan 2000 takploegen. Takploegen die de beste vrienden zijn of die elkaar pas kennen, takploegen die razend geëngageerd zijn of die een jaartje "uitbollen". Sommige zijn een superteam, andere wensen dat het jaar al om was. In leiding staan is boeiend, maar ook een uitdaging. Hier vind je wat houvast.

We verwachten van een takploeg ...

(volgens onze spelregels, zie pagina 39)

- dat ze de leden kwaliteitsvolle activiteiten biedt.
- dat ze lokaal en materiaal in orde houdt.
- dat ze nieuwe leiding opvangt, opleidt en begeleidt.
- dat iedereen elkaar uitdaagt om beter in leiding te staan.
- dat ze de groepsleiding als steun en toeverlaat ziet.
- dat ze contact houdt met de ouders.

Een optelsom van sterktes

De perfecte leiding bestaat niet. Iedereen is goed in sommige aspecten van de werking en minder in andere. In een goede takploeg zitten dan ook mensen met verschillende sterktes.

Ben jij een slordige knutselaar met veel fantasie?
En je medeleiding een nauwgezette planner?
Dan komen jullie er samen wel.

De onderstaande vacatures staan voor tien vaardigheden van een goede takploeg. Tien punten waar elke leiding best aandacht voor heeft. In sommige van deze vaardigheden zal je je makkelijker herkennen dan in andere. Iedereen van de leiding is de som van een aantal van deze profielen. Elk aspect is even belangrijk. In welk van de beschrijvingen herken jij jezelf? En je medeleiding? Liefst worden alle aspecten door je leidingsploeg gecoverd.

SAMENWERKEN

Gezocht: TEAMSPELER.

Wil er samen voor gaan. Bedenkt steevast de naam voor het quizteam. Kan op één of andere manier alle leden tegelijk aandacht geven. Of toch bijna allemaal. Ruikt een conflict op een kilometer afstand, en snelt meteen op leden of leiding af om het samen op te lossen.

ZELFONTPLOOIING

Gezocht: LEIDING-IN-WORDING.

Is kritisch voor zichzelf. Wil groeien en leert door te kijken en leren van andere leiding. Volgt vorming telkens de kans zich voordoet. Houdt evenveel van feedback als van diens lievelingseten.

RESULTAATGERICHTHEID

Gezocht: DOORZETTER.

Zet zich het hele jaar in op volle kracht. Voor de tak, de medeleiding, de leden én de groep. Wil van elke activiteit de beste activiteit maken. En van de volgende nog een betere.

BETROKKENHEID BIJ DE GROEP

Gezocht: DEMOCRAAT.

Heeft altijd iets te zeggen op de groepsraad en vindt het fijn om mee te denken. Ontfermt zich mee over de uitvoering van de gemaakte plannen. Laat zich ook horen op groepsactiviteiten en in werkgroepen.

DIENSTBAARHEID

Gezocht: GEVER.

Doet dingen voor medeleiding, leden en hun ouders en de groep. Voor iemand het vraagt. Doet er alles aan om leden graag naar de scouts te laten komen. Polst geregeld naar noden en wensen en stemt activiteiten daarop af.

PLANNEN EN ORGANISEREN

Gezocht: MANAGER.

Leidt elke activiteit zorgvuldig in goede banen, van idee over uitvoering tot nazorg. Schrijft de taakverdeling binnen de leidingsploeg op het lijf van elke leiding.

CREATIVITEIT

Gezocht: KUNSTENAAR.

Bedenkt originele activiteiten. Vertelt een verhaal bij elk spel en is gek op verkleedkleden. Speelt in op onverwachte wendingen en heeft in een mum van tijd een creatieve oplossing voor elk probleem. Sleept iedereen mee in diens enthousiasme.

BETROUWBAARHEID

Gezocht: VOORZICHTIG EN REDELIJK PERSOON

Maakt van de tak een plek waar leden zich thuis voelen. Heeft een zesde zintuig voor de veiligheid van activiteiten. Houdt altijd een oor vrij om naar de leden te luisteren. Is oprecht, echt en eerlijk.

INLEVINGSVERMOGEN

Gezocht: KAMELEON.

Waant zich het ene moment een overactieve kapoen, het andere moment een overbezorgde moeder. Stapt in de leefwereld van leden. Staat open voor standpunten van medeleiding en ouders.

SCOUTING OVERDRAGEN

Gezocht: LEERMEESTER.

Kent de basispijlers niet alleen, maar ademt ze ook. Leert de leden de regels van het spel van scouting, en de waarden en de normen. Volgt de trends en nieuwigheden in de scoutswereld en houdt medeleiding op de hoogte.

DE EERSTE TAKRAAD

Op de eerste takraad van het jaar, waarschijnlijk op een planweekend of tijdens een groepsraad, maak je ruimte om kennis te maken. Peil naar elkaars verwachtingen, enthousiasme en engagement. Deze vragen helpen daarbij:

- Waarom kies je voor deze tak?
- Wat wil je dit jaar bereiken met de tak?
- Welke activiteiten wil je zeker doen? Welke niet?
- Heb je goede voornemens, zoals grondiger voorbereiden, sneller zeggen wat we niet goed vinden, de leden meer betrekken bij de werking ...?
- Wat vind je belangrijk in de takwerking en waar wil je de accenten leggen?

De scouts en ons leven daarbuiten

Scouting heeft niet voor iedereen dezelfde plaats in het leven. Afhankelijk van andere bezigheden, verschilt de tijd die elke leiding aan scouting wil besteden.

Een handige tool om het engagement van leiding binnen een tak te visualiseren is de *pie chart* ... of de plezante versie: een pannenkoekenparty! Voorzie op je tak- of groepsraad pannenkoeken en een assortiment heerlijke toppings. Denk: verschillende sausjes, suikers, mini marshmallows of allerlei soorten fruit. Elke topping stelt een deel van je vrije tijd voor. Denk maar aan scouts, met vrienden afspreken, familie, schoolwerk, sport of een andere hobby. Verdeel vervolgens je pannenkoek(en) in stukken aan de hand van de toppings. Hoe meer van een bepaalde topping, hoe meer tijd die activiteit in beslag neemt.

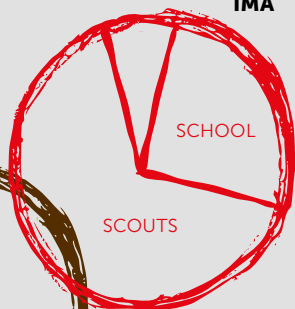
Kan je van elkaar raden welk stuk de scouts voorstelt? Vertel aan elkaar ook hoe je pannenkoek is verdeeld, vooraleer je hem opeet. Zo krijg je een supersnel (en lekker) beeld van elkaars engagement!

Op zoek naar meer methodieken?
vorming@scoutsengidseenvlaanderen.be

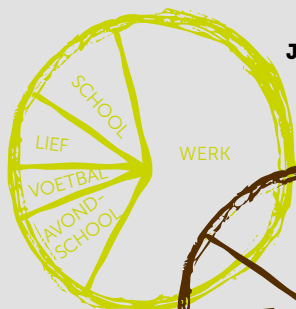

KENNISMAKEN MET JE LEIDING

IMA

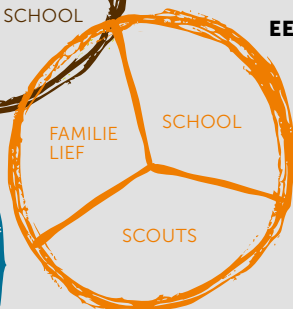
JESSE

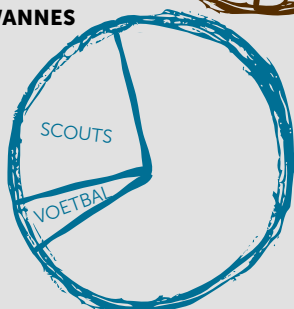
MILAN

EEFJE

WANNES

AFSPREKEN

Met goede afspraken weet je beter wat je zelf moet doen en wat je van anderen kan verwachten. Je kan beginnen bij deze lijst:

- Wanneer en waar is de takraad?
- Komt iedereen elke week? Wat met examens of schooltaken?
- Wie doet wat? (Takverantwoordelijke, kas bijhouden, administratie, kampplaats zoeken, brieven opstellen ...)
- Wat is er typisch aan onze tak en onze leden en hoe gaan we daarmee om?
- Wanneer gaan we op weekend en op kamp?
- Wat verwachten we van onze leden? (Verwittigen bij afwezigheid, uniform ...)
- Mogen de leden mee beslissen over het kampthema of over activiteiten die ze willen doen? Hoe organiseren we dat? (Raadsrots, parlement, ideeënbus, enquête ...)
- Zijn er vaste rituelen, zoals belofte, raadsrots, jungleboek, totemisatie? Hoe openen en sluiten we de activiteiten?

EVALUEREN

Een evaluatie is het moment **om te leren uit gemaakte fouten** en om elkaar een welgemeend compliment te geven.

- Dit hoeft niet altijd formeel. Ventileren na een activiteit telt ook.
- Een onafhankelijke persoon, bijvoorbeeld groepsleiding of iemand van een andere tak, kan helpen om een evaluatie te leiden.

Enkele vuistregels voor "opbouwende kritiek":

- Beschrijf kort de situatie of herhaal wat iemand gezegd heeft.
- Vertel hoe jij de situatie of uitspraak interpreteert.
- Omschrijf welk effect dat op je heeft.
- Luister naar de redenen of argumenten.
- Als je kritiek weinig aan de situatie verandert, kan je ook zeggen hoe je het graag anders had gezien.
- Vraag de anderen wat zij van de situatie vinden.

HOE?

De manier van evalueren, is bij elke groep anders. Zorg vooral dat iedereen aan bod komt en dat het leuk blijft. Het belangrijkste is dat je het gesprek aangaat, niet dat je de methodiek perfect uitvoert.

Enkele voorbeelden:

Schrijf elk apart op een papier welke drie activiteiten je leuk vond en welke drie niet. Vertel daarna aan elkaar waarom je die activiteiten koos. Trek er samen conclusies uit.

- Maak een eenvoudige tijdlijn van een spel, een dag op kamp of een weekend. Elke leiding duidt met een groene streep de beste momenten aan en met een rode de minder goede. Bespreek.
- Schrijf de verschillende vaardigheden van een goede takploeg (zie p. 28-31) op kaartjes. Elke leiding krijgt een kaarsje en een lucifer. Het kaarsje zetten jullie op een vaardigheid waarvan je vindt dat jullie er goed in zijn. De lucifer leg je op een vaardigheid die beter kan. Bespreek.

**Op zoek naar meer methodieken?
In de werkwinkeldatabank van Scouts en Gidsen
Vlaanderen vind je vast iets bruikbaar.**

Op een takraad komt de hele werking van de tak aan bod. Heel de leidingsploeg is aanwezig. Je kan er ...

- afspraken maken (zie vorig puntje).
- de volgende activiteit voorbereiden, inhoudelijk en praktisch. Is er nog genoeg verf? Wie koopt eventueel nieuwe?
- bespreken hoe het met de leden gaat. Zijn er opvallend stille kinderen? Komen alle leden regelmatig?
- het kamp voorbereiden.
- de vorige activiteit evalueren.
- het programmaboekje ineen steken.
- elkaar beter leren kennen.
- een vraag uit het district bespreken.
- de groepsraad voorbereiden.
- tips uit een vorming meegeven aan je medeleiding.
- leuke dingen doen: een spelletje, lekker eten ...

JAARLIJN

Het opstellen van een jaarlijn is een handige manier om meer zicht te krijgen op wat er het komende jaar allemaal te gebeuren staat. Dit kan je zowel op niveau van je hele leidingsploeg doen, als met je takploeg.

Maak een overzicht van alle maanden van het komend werkjaar en vul die met alle evenementen, speciale activiteiten en deadlines voor voorbereidende taken. Er bestaan verschillende manieren waarop je dit kan doen. Op papier, digitaal, een groot blad. Zoek een manier die voor jullie als ploeg werkt. Vergeet volgende zaken zeker niet in te plannen:

- Stel een jaarprogramma op. Laat je inspireren door het jaarthema. Verdeel de taken: takverantwoordelijke, financiën, administratie. Maak afspraken.
- Leg weekend- en kampdata en locaties vast. Indien je grote kasacties organiseert, leg je die ook best al aan het begin van het jaar vast. Communiceer ook naar ouders.
- Bepaal met je groep gezamenlijke data voor gemeenschappelijke activiteiten, vorming ...
- Reserveer tijd voor een takevaluatie in het midden en aan het einde van het jaar.
- Bepaal wanneer jullie met je tak de regeling voor de examenperiode zullen opstellen.
- Plan voldoende tijd in om je kamp voor te bereiden. Kijk tijdig na of je kampregistratie in orde is. Plan tijd in met je districtscommissaris voor de kampkeuring.
- Leg data vast voor wanneer je af en toe eens teambuildende activiteiten kan doen met de rest van de leiding.

Eens je de planning hebt opgesteld, bespreek je best samen nog eens welke uitdagingen jullie eventueel zien. Zijn er periodes die drukker zijn dan andere momenten in het jaar? Hoe komt dit? Zijn die periodes werkbaar of zijn er plannen die je beter verzet naar een rustiger moment?

BEGELEIDERSHOUDING

Als leiding kan je verschillende rollen aannemen in het begeleiden van je leden. Wij onderscheiden voor het gemak drie rollen die belangrijk zijn om je leden zich goed te laten voelen tijdens de activiteiten. Het is niet makkelijk om al deze rollen steeds zelf op te nemen. Gelukkig is je takploeg een verzameling van mensen met verschillende talenten. Wedden dat iedereen wel een rol vindt die aansluit bij wie die is?

→ **Clown: enthousiasmeren en spelen**

- Je zorgt voor actie en plezier.
- Je brengt schwing in een activiteit.
- Je geeft nieuwe impulsen aan het spel.
- Je enthousiasmeert leden en andere leiding.
- Je enthousiasme werkt aanstekelijk.
- Je brengt anderen aan het lachen.

→ **Verpleger: dikke vrienden**

- Je vindt het fijn om een hechte band te hebben met je leden.
- Je kan goed luisteren.
- Je geeft graag aandacht aan je leden.
- Je vindt het leuk om je leden beter te leren kennen.
- Je speelt geen rolletje en bent gewoon jezelf.
- Je stelt je leden steeds voorop.
- Je houdt rekening met de leefwereld en de leeftijd van je leden.

→ **Agent: streng maar rechtvaardig**

- Je stelt grenzen en bewaakt ze.
- Je zorgt voor duidelijkheid door consequent te reageren.
- Je staat stevig in je schoenen.
- Je leden kunnen op jou vertrouwen.
- Je geeft en neemt: je bent geen bullebak.
- Je kan jezelf als leiding ook relativeren.

Het is belangrijk dat elke rol op een bepaalde manier ingevuld wordt tijdens het begeleiden van je leden. Misschien ligt een van deze rollen je beter dan de anderen. Daag jezelf uit en stap eens in een rol die je van nature iets minder goed ligt. Durf nieuwe dingen proberen en groei in je rol als leiding.

BASISKLIMAAT EN GROEPSDYNAMICA

BASISKLIMAAT

De sfeer binnen je scoutsgroep is erg belangrijk. Dat wordt ook wel het basisklimaat van de groep genoemd. Een goed basisklimaat zorgt voor een leuke scoutsgroep voor iedereen. Tijd en energie hierin investeren, werpt zeker z'n vruchten af.

HET BELANG VAN EEN GOED BASISKLIMAAT

Een goede groeps sfeer of goed basisklimaat is cruciaal. Je bouwt het langzaam op tijdens elke activiteit. Probleemgedrag als pesten, weglopen of agressie heeft vaak te maken met een onveilig basisklimaat. En pak je aan door structureel de sfeer te verbeteren.

Vijf tips voor een goede basis:

- ➔ **Zorg dat de leden elkaar kennen.** Het is nooit te laat om kennis te maken. Zorg dat de leden ook op een dieper niveau met elkaar praten. Zet in op de talenten van iedereen.
- ➔ **Maak steeds andere teams.** Zorg dat je de groep goed verdeelt wanneer je teams, nesten of patrouilles maakt. Voor gemengde groepen haal je genders door elkaar en mix je ook verschillende karakters. Let erop dat nieuwe kinderen goed kennis kunnen maken met de andere kinderen. Zorg dat kinderen binnen hun groepjes genoeg aansluiting vinden bij elkaar. En grijp actief in als dat niet zo is.
- ➔ **Bied voldoende structuur.** Leg spelen goed uit. Check of iedereen mee is. Leg het desnoods nog eens extra uit aan wie daar nood aan heeft. Zorg dat kinderen weten wat ze kunnen verwachten. Schep geen verkeerde verwachtingen. Kom beloftes na.
- ➔ **Beloon voldoende.** Beloon kinderen die een inspanning leveren. Zorg voor onverwachte beloningen. Vanzelfsprekende beloningen verliezen hun waarde.

- **Zorg voor een positief klimaat.** Wees een voorbeeld: als jij negatief bent en uitdaagt, zullen kinderen dat merken en overnemen. Zorg ervoor dat elk kind zich belangrijk voelt. Creëer geen sfeer van favorietjes.

Hou hierbij rekening met de sociale ontwikkeling van de kinderen. Zo zijn kapoenen erg op zichzelf, met zeer wisselende vriendschappen. Welpen en kabouters vormen eerder klikjes, om dan bij de jonggivers stilaan tot een beginnende groep uit te groeien. Dat worden bij givers en jins dan diepe vriendschappen.

HET GROEPSPROCES IN EEN TAK OF GROEP

Een 'groepsproces' is de ontwikkeling die mensen die lange tijd samen zijn, zoals de leden van een tak, als groep doormaken. Niet welk spel je speelt is in dat proces belangrijk, wel HOE de leden het spel spelen. Sommigen zijn leiderstypes en anderen eerder volgers. Een groep gaat creatief om met spelregels of verzet zich als ze die niet tof vinden.

Een groepsproces heeft verschillende fases. De verschillende fases worden op volgende bladzijden uitgebreider besproken. Toch lijsten we ze hier graag al even op.

- Fase 1: de beginnende groep
- Fase 2: zoeken naar gelijkheid
- Fase 3: streven naar veiligheid
- Fase 4: verkenning en aanvaarding van het anders-zijn
- Fase 5: het einde van de groep

In de realiteit verloopt het proces niet altijd even vlot, maar je kan als leiding wel inspelen op wat er gebeurt. Je kan werken aan een gevoel van veiligheid, waardoor meer leden zich durven laten zien in de groep. Je kan je groep een duwtje in de rug geven.

Wie meer wil weten over groepsdynamica, vindt op Gilwell en instructeurscursus (zie scoutsendigsdenvlaanderen.be/vorming) vast zijn gading. Uiteraard is er online ook veel interessants te vinden.

De beginnende groep

In september of oktober komen je leden samen, maar hebben ze nog geen of weinig of juist veel gemeenschappelijke geschiedenis. De groep bestaat uit een nieuwe lichte eerste-, tweede- en derdejaars, die een andere rol hebben dan vorig jaar, en misschien ook nieuwe leden. Ze vragen zich vooral af of ze erbij horen en welke rol ze zullen innemen in de tak.

Als leiding...

- neem je initiatief, onder meer door activiteiten goed voor te bereiden en te leiden, eventueel een extra kennismakingsspel in te lassen.
- geef je leden de ruimte om zich voor elkaar af te schermen of wat op de achtergrond te blijven. Geef evenveel aandacht aan teruggetrokken als aan uitbundige leden.
- zorg je voor een goed basisklimaat in je tak.

Zoeken naar gelijkheid

De leden zijn op zoek naar hun plek in de tak. Ze gaan op zoek naar andere groepsleden met soortgelijke kenmerken. De groep ontwikkelt een machtssysteem. Er komen leiders en volgers. De leden testen de leidingploeg en elkaar. Ze stellen een activiteit in vraag waar hard aan gewerkt is of gaan gewoon tegen de leiding in. Kunnen die de groep wel aan? Of hebben ze de 'goede wil' van de leden nodig om er een fijn spel van te maken?

Als leiding...

- ben je het richtpunt dat leden nodig hebben om onderling relaties uit te proberen en dus een plek te vinden.
- ervaar je soms weerstand van de leden. Laat je niet meeslepen in het spel van sympathie of antipathie.
- ben je er voor alle leden, hoe verschillend ze ook zijn.

Streven naar veiligheid

Als de leden hun plek gevonden hebben in de tak, ontstaat een groepsgevoel. Het is het gevoel dat iedereen elkaar nodig heeft. Het scheidt de veilige omgeving die leden nodig hebben om zichzelf te tonen en openlijk over zichzelf te praten.

Verschillen tussen de leden worden belangrijker dan gelijkenissen. Vanuit een groeiend geloof in zichzelf, krijgen de leden oog voor de sterktes van anderen en van de groep in zijn geheel.

Als leiding...

- maak je samen met de leden afspraken die bijdragen aan de veiligheid in de groep.
- laat je het initiatief voor activiteiten meer uit de groep komen, vooral bij oudere takken. Jij bewaakt dat je leden elkaar onderling blijven vinden.

Verkenning en aanvaarding van het anders-zijn

De groep voelt dat het onderlinge verschil tussen leden een kracht is, die tot creativiteit en expressie leidt. Je kan spreken van een groepsidentiteit. Ieders talent wordt erkend en gewaardeerd.

Als leiding...

- ➔ draai je echt mee in de groep, maar je blijft kritisch voor de manier waarop jullie dingen aanpakken.
- ➔ kan je ook dingen uit handen geven. Je kan bijvoorbeeld patrouillevergaderingen inlassen of de jins zelf de carwash laten organiseren. Zelf houd je uiteraard nog steeds mee in de gaten of alles goed loopt.
- ➔ kan je een nieuw voorstel doen als je het gevoel hebt dat de groep vastloopt. Denk bijvoorbeeld aan een nieuw project of aan een goede evaluatie met de leden, waaruit blijkt wat goed loopt en waar de groep nog aan kan werken.

Fase 5: het einde van de groep

Wanneer het einde van het jaar nadert, nadert ook het einde van de groep. Aan het begin van het nieuwe werkjaar zal de bestaande tak worden ontbonden. De oudste leden zwaaien af naar een nieuwe tak en er komen nieuwe, jongere, leden bij. Die zullen zorgen voor een hele nieuwe dynamiek in de groep. Daarom is het goed om aan het einde van het jaar ook aandacht te spenderen aan het einde van het groepsproces.

Als leiding...

- ➔ bepaal samen met je leden hoe jullie het jaar willen afsluiten. De grote apotheose van het jaar valt meestal aan het einde van het kamp.
- ➔ zorg je voor warmte en aandacht voor alle leden. Iedereen heeft een eigen manier om het groepsproces af te ronden.

ACTIVITEITEN VOORBEREIDEN

Of je nu gidsen meeneemt op *frietkottocht*, welpen doet geloven dat er buitenaardse wezens in de kelder zitten of jongverkeners inschakelt tegen de maffia van het stadspark, de voorbereiding van een activiteit is het halve werk. Deze acht elementen bepalen je spel, en zorgen ervoor dat elk spel eindeloos veel variaties krijgt:

8 VAN DE ACTIVITEIT

Doel	Wat is het achterliggende doel van de activiteit? Wat wil je je leden bijbrengen? De mogelijkheden zijn eindeloos: leren samenwerken, groeien in talenten, tochttechnieken aanleren, puur amusement ...
Spelconcept	We spelen een tikspel, sluipspel, cluedo, een postjesspel, we doen een zoektocht, we gaan kamperen, we zijn met technieken bezig of maken een toneeltje... Zorg voor voldoende variatie en gebruik niet te vaak hetzelfde spelconcept.
Tijd	Wanneer en voor hoe lang organiseer je de activiteit? Ook de leeftijd van je leden heeft invloed op het spel. Kapoenen spelen eerder korte spelletjes, terwijl givers ook spelletjes die langer duren aankunnen.
Plaats	De plaats waar je een activiteit organiseert, is bepalend voor je activiteit. Een stratego is bijvoorbeeld anders wanneer je op een open veld speelt vergeleken met een bos.
Persoon	We spelen per nest of patrouille, per twee, een tegen allen, samen met grootouders ... Hou rekening met alle leden van je groep, hun talenten en eventuele beperkingen.
Materiaal	We spelen met een bal, waterpistool, leventjes, een spelbord, verkleedkleden, een tent, bananen, tafels, een parachute, een fiets, een fluitje, onze das ...
Thema	We spelen dat we ridders zijn, gangsters die een stadsdeel willen veroveren, Duitsers op vakantie of Lady Gaga die in de oertijd is beland.
Spelregels	We spelen volgens bepaalde regels: de tikker roept miauw, twee mensen per ploeg zijn geblinddoekt, wie lacht, verliest punten. Spelregels kunnen tijdens het spel ook wijzigen.

Acht potjes

Zoek je een leuke manier om een nieuwe activiteit te bedenken? Stop een aantal antwoorden op elk van de acht vragen in acht potjes. Trek een briefje uit elk potje en combineer tot een stapelgekke activiteit. Tijdens of na de activiteit kan je het spel aanpassen door uit een van de potjes een nieuw briefje te trekken. Zelfs met eenvoudige activiteiten zoals tikkertje of verstoppertje werkt het. Inspiratie opdoen kan ook in online spelendatabases, zoals scoutsengidsenvlaanderen.be/spelendatabank. Van elke beschreven activiteit kan je uiteraard je eigen spel maken.

Checklist

Ontdek aan de hand van deze lijst of je klaar bent om aan het spel te beginnen.

→ Doel

- Er is een duidelijk doel afgesproken van de activiteit.

→ Spelconcept

- Alle leiding snapt het spel.
- We spraken af wie de speluitleg doet.
- De activiteit is geschikt voor alle leeftijden die meedoen.

→ Tijd

- Iemand houdt de tijd in het oog.
- De tijdsindeling is realistisch.

→ Plaats

- Het terrein is afgebakend en de leden kennen het.
- We worden niet gestoord door andere takken of buitenstaanders en we storen hen ook niet.
- We hebben een back-up plan voor bij regen, sneeuw of hitte.

→ Persoon

- We weten hoe we de leden gaan verdelen in kleinere groepjes, indien dat nodig is voor de activiteit.
- Tel je leden aan de start van een activiteit.
- Er is genoeg leiding om het spel te laten draaien.

→ **Materiaal**

- Het materiaal ligt klaar, is in goede staat en veilig om te gebruiken.

→ **Thema**

- Het thema is geschikt voor iedereen
- We hebben de benodigdheden voor de inkleding.

→ **Spelregels**

- De spelregels zijn logisch en spreken elkaar niet tegen.
- Alle betrokkenen begrijpen de spelregels.

SPELUITLEG

Wil jij een spel goed kunnen uitleggen? Maak dan gebruik van VEED. VEED is een letterwoord dat ons helpt om een goede speluitleg te geven.

→ **Volledig**

- Zorg dat je op voorhand weet wat je wil zeggen.
- Zorg voor een goede structuur.
- Aan het begin van je speluitleg, start je best met het doel van het spel en de manier waarop het doel bereikt wordt uit te leggen.
- Baken de duur van het spel, eventuele fases en de locatie af.

→ **Eenvoudig**

- Gebruik taal die je leden begrijpen.
- Hou de uitleg kort.

→ **Enthousiast**

- Trek aandacht op een toffe manier. Hoe je de uitleg doet, is bepalend voor het enthousiasme van de deelnemers.
- Hoe enthousiaster jij bent, hoe enthousiaster de deelnemers zullen zijn.

→ **Duidelijk**

- Kijk of iedereen je speluitleg goed begrepen heeft, eventueel individueel.

KAMP EN WEEKEND

Op kamp of weekend gaan is altijd leuk. Maar hoe begin je hieraan en wat zijn de verschillende rollen in de voorbereiding?

Vorbereiding

→ Leiding

- Is verantwoordelijk voor de leden.
- Is verantwoordelijk voor de organisatie van het kamp of het weekend.
- Gebruikt Camp Central.

→ Groepsleiding

- Coacht de takploegen.

→ Districtscommissaris

- Volgt de kampvoorbereidingen inhoudelijk op.
- Controleert de basisvoorwaarden:
 - kampengagement
 - 21-jarige gaat mee
 - iedereen is lid van Scouts en Gidsen Vlaanderen.

→ Je kamplocatie

- Voldoende hygiënisch.
- Groot genoeg voor alle deelnemers.
- Check de prijzen van water en elektriciteit. Vaste prijs of niet?
- Is er verwarming (in de winter)?
- Vervoer: hoe geraken jullie op de locatie en weer thuis?
- www.opkamp.be: op deze website vind je allerlei praktische informatie over op kamp gaan, en kan je op zoek gaan naar je volgende verblijfplaats.

→ Het kampboekske

- Speels: je leden worden er enthousiast van!
- In je kampthema.
- Met duidelijke en volledige praktische informatie.
- Programma.

MISSCHIEEN MOET IK EERST MAAR
EENS EEN TAKENLIJSTJE SJORREN?

Kampvoorbereiding

Een goede kampvoorbereiding is onmisbaar voor je kamp. Je kan die maken via Camp Central (aanrader!), of op de manier die voor jou het beste past. Wat staat daar zeker in?

- Gegevens van je leden
- Individuele steekkaarten van leden, leiding, foeriers
- Een draaiboek van het weekend of kamp
- Een programma of dagindeling
- Activiteitenoverzicht
- Verzekeringsformulieren
- Een begroting
- *De Speel op Veilig*
- Dodemomentenspelijst
- Kampvisum

Camp Central

Je kan je kampvoorbereidingen online maken in Camp Central. Deze tool bundelt alles wat je als leiding nodig hebt voor een goede kampvoorbereiding.

Ontdek Camp Central via
<https://kamp.scoutsengidsenvlaanderen.be/>

Na het kamp of weekend

- Bedank foeriers, medeleiding en iedereen die er mee een geslaagde activiteit van maakte.
- Communiceer naar de ouders van de leden over wat jullie doen met verloren voorwerpen.
- Evalueer de activiteiten.
- Wees niet bang voor opbouwende feedback. Het helpt jullie volgende kamp of weekend nog beter te maken.
- Verwerk de financiën van de activiteit. Maakten jullie winst of verlies? Welke tips neem je mee naar volgend jaar?
- Zorg voor een fiscaal attest voor de deelnemers van je kamp. Voor kinderen tot 14 jaar kunnen ouders de kosten voor de deelname aan jeugdwerkactiviteiten inbrengen op de belastingbrief van het jaar daarop. Voor kinderen met een zware beperking is de leeftijdsgrens 21 jaar.

Uitdagingen als takleiding

LEDEN MET EXTRA ZORGNODEN

Sommige kinderen of jongeren hebben een extra zorgnood of hebben extra begeleiding nodig. Denk hierbij bijvoorbeeld aan leden met ADHD of een autismespectrumstoornis. Onderstaande tips kunnen helpen om deze leden de nodige ondersteuning te geven. Deze algemene tips zijn niet alleen nuttig in de omgang met kinderen met ADHD of een autismespectrumstoornis, maar kunnen je ook helpen bij het begeleiden van andere kinderen.

- Bied structuur. Visualiseer de dagindeling en vermijd plotse veranderingen.
- Zorg voor voldoende duidelijkheid:
 - Geef korte en duidelijke uitleg. Hierbij kan je gebruik maken van pictogrammen als extra visuele ondersteuning.
 - Deel complexe opdrachten op in stukken.
 - Herhaling kan helpen om duidelijkheid te brengen.
 - Wees consequent. Stel grenzen en geef die van tevoren aan.
- Geef positieve aandacht, waardering en sturing.
- Vraag tips aan en maak afspraken met de ouders of zorgfiguren van je leden. Zij weten het beste hoe je omgaat met de extra zorgnoden van hun kinderen.
- Wanneer je je als leiding ontfermt over kinderen met een extra zorgnood, moet je ook af en toe aan jezelf denken. Hou je elk om de beurt bezig met leden die extra aandacht vragen, zodat je zelf ook voldoende kan ontspannen.

ADHD

ADHD staat voor 'attention deficit hyperactivity disorder'. Dat wil zeggen dat kinderen met ADHD soms moeite hebben om hun aandacht bij eenzelfde taak te houden, impulsief zijn en/of moeilijk kunnen stilzitten. Soms hebben ze ook moeite met tijdsbeleving en komen ze bijvoorbeeld vaak te laat.

Extra tips voor het begeleiden van kinderen met ADHD:

- Houd het lokaal veilig. Wie druk beweegt, stoot soms iets om of kwetst zichzelf.
- Maak op voorhand duidelijk wat kan en niet kan. Grijp tijdig in. Een hyperactief kind voelt niet altijd aan wanneer die te hevig is. Als leiding ben je dan de noodrem.
- Belonen heeft altijd de voorkeur boven straffen. Door het positieve te benaderen, kan je tot meer gedragsveranderingen komen dan door te straffen.
- Laat leden bij conflictsituaties eerst tot rust komen. Begin dan pas het gesprek over het conflict.

Autismespectrumstoornis (ASS)

Omdat autisme in verschillende vormen voorkomt, spreken we van het autismespectrum. Een aantal kenmerken hebben veel mensen met autisme gemeen.

- Ze hebben moeite met communicatie, verbaal en niet-verbaal.
- Ze leggen moeilijker contact met anderen.
- Ze hebben vaak minder verbeelding en inlevingsvermogen.
- Ze reageren op een andere manier op de omgeving. Ze hebben bijvoorbeeld een drang naar herhaling, beperkte interesses of een hekel aan veranderingen.

Extra tips voor het begeleiden van kinderen met een autismespectrumstoornis:

- Wees voorspelbaar en geef individuele aandacht. Probeer de persoon in te lichten over veranderingen.
- Afwisseling en uitdagingen zijn net zo nodig als bij andere kinderen.
- Maak keuzes gemakkelijk. Niet: 'wat wil je spelen?' wel: 'wil je Chinese voetbal of het pang-spel spelen?'
- Kom afspraken na.
- Wees voorzichtig met beeldspraak en uitdrukkingen die op verschillende manieren kunnen worden uitgelegd. Toets bij twijfel af of de boodschap goed overgekomen is.
- Personen met een autismespectrumstoornis kunnen zich moeilijk inleven in een rollenspel of meegaan in fantasie. Je hoeft dit niet te vermijden, maar hou er wel rekening mee en overdrijf niet.

Extra info?

Meer info over ADHD, ASS en andere zorgnoden, kan je vinden in de brochure In}Leiding Akabe.

Zit je nog met andere vragen? Stuur een mailtje naar akabe@scoutsengidsenvlaanderen.be.

Ook online vindt je extra info op www.zitstil.be en www.autismevlaanderen.be

HEIMWEE

Bij heimwee mist een kind de ouders of andere zorgfiguren. Elk kind reageert anders, dus pas je aanpak aan.

Tips bij heimwee

- Stel kinderen met heimwee gerust. Het is niet erg dat ze mensen missen. Dat kan en mag. Geef erkenning aan hun gevoelens.
- Vermijd dode momenten.
- Luister naar leden met heimwee, maar betrek ze daarna weer bij de activiteit.
- Laat ze niet alleen achter.
- Hou nooit post achter. Let er op dat iedereen post krijgt.
- Als een kind niet eet of ziek wordt van heimwee, heeft het weinig zin om het langer te laten afzien. Overleg met het thuisfront om de juiste beslissing te nemen.
- De beste tips komen vaak uit je eigen ploeg. Wat hielp bij je medeleiding wanneer zij heimwee hadden?

PESTEN

Pesten komt helaas nog altijd voor. Maar wat is pesten eigenlijk? En hoe ga je er het beste mee om?

Wat is pesten?

Pesten is kwetsend en/of bedreigend gedrag dat zich stelselmatig herhaalt, waarbij het slachtoffer emotionele of fysieke schade oploopt. Pesten gebeurt regelmatig of voor een langere tijd, vaak in groepsverband. Er is een machtsverschil tussen pester en slachtoffer.

De pester wil zich groter, (verbaal) sterker of populairder voordoen dan het slachtoffer. Met andere woorden, de pester is op zoek naar macht en probeert die te verkrijgen door het slachtoffer te viseren. Vaak is de angst om zelf gepest te worden ook groot bij de pester.

Wat is plagen?

Plagen is van korte duur. Er is geen machtsverschil, waardoor je makkelijk terug kan plagen. Dit wil niet zeggen dat plagen niet kan kwetsen.

Wat is ruzie?

Ruzie is het gevolg van op zichzelf staande conflicten. Er is niet noodzakelijk een machtsverhouding. Vaak kunnen kinderen en jongeren ruzies zelf oplossen. Denk bijvoorbeeld aan de ruzies tussen broers en zussen of tussen goede vrienden.

Misvattingen over pesten

- "Het pesten zal vanzelf wel over gaan"
- "Van pesten word je hard"
- "Wie wordt gepest, lokt het zelf uit"
- "Bij ons wordt er niet gepest"

Misschien hoorde je deze dingen al eens uit de mond van je medeleiding of een ouder of zorgfiguur, of dacht je ze zelf. Dat zijn misvattingen over pesten. Neem pesten altijd serieus en onderneem actie.

Rollen

In een groep waar een pestsituatie zich voordoet, heb je verschillende rollen. Aan de hand van volgende kenmerken, kan je de rollen herkennen.

De pester	Het slachtoffer	De meelopers
<ul style="list-style-type: none"> • Is op zoek naar macht en waardering van de groep. • Is meestal fysiek of verbaal sterker dan de gepeste. • Doet zich zelfzeker over, maar is het daarom niet. • Heeft weinig respect voor grenzen. • Kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen. • Heeft weinig gewetensproblemen bij het pestgedrag. • Vindt soms dat de gepeste erom vraagt. • Is zich niet bewust van de gevolgen voor de gepeste. • Ziet het gedrag niet als pesten. • Schrikt bij het horen van de gevolgen van hun gedrag. <p>Er bestaat geen eenduidige oorzaak waarom mensen pestgedrag vertonen. Uit verschillende onderzoeken, worden wel een aantal verbanden duidelijk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personen die weinig aandacht krijgen van hun opvoeders, die zelf fysiek worden gestraft en die vanwege hun eigen agressieve gedrag niet worden gecorrigeerd, lopen een grote kans om te gaan pesten. • Zelf gepest worden, lijkt vaak een oorzaak van pestgedrag. • Voorbeeldgedrag van volwassenen kan invloed hebben op pestgedrag van kinderen en jongeren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan afwijken van een of andere groepsnorm. • Kan iemand zijn die goed in de groep ligt. • Kan iemand zijn die minder goed in de groep ligt. • Mist soms een aantal sociale vaardigheden. • Is onzeker; • Komt niet voldoende voor zichzelf op. • Wordt soms overbeschermd in de opvoedingssituatie. <p>In een groep zal je zien dat ieders tolerantiegrens verschillend is. Daar waar de ene plagerijen of pesterijen zal weglachen en relativieren, zal de andere gekwetst achterblijven en op die manier een weerloze indruk maken die misschien nog meer 'uitnodigt' tot pesterijen.</p> <p>Toch kunnen we nooit stellen dat iemand pestgedrag uitlokt. Niemand wil bewust gekwetst worden.</p>	<p>Sommigen sluiten zich aan bij de pester en vormen zo een pestgroepje, de 'meelopers'.</p> <p>Dat kan komen door de bewondering die zij hebben voor de leidinggevende pester, of omdat ze er zelf voordeel uit kunnen halen (bijvoorbeeld: ze mogen mee-eten van het afgetroggelde pakje chips).</p> <p>Een andere mogelijke reden is dat ze bang zijn om zelf gepest te worden. Of ze gebruiken het mee pesten als uitlaatklep voor hun eigen frustraties.</p> <hr/> <p>De struisvogel</p> <p>Daarnaast heb je de personen die niet reageren. Dat zijn de neutrale toeschouwers. Je kan ze ook de 'struisvogels' noemen, zij steken hun kop in het zand.</p> <p>Eigenlijk vinden ze het niet oké wat er gebeurt, maar uit angst om zelf gepest te worden, reageren ze niet. Door het niet reageren van de omstanders denken gepeste jongeren dat het hun eigen schuld is dat ze gepest worden.</p> <hr/> <p>De redder</p> <p>Het zijn slechts enkelingen die de gepeste in bescherming durven te nemen en tegen de stroom in zwemmen.</p> <p>De redder loopt het risico om zelf te worden afgewezen en het succes van de redding is afhankelijk van de sociale en fysieke status van de redder. 'Redders' zullen dat risico enkel nemen als ze zich kunnen identificeren met het ongemak en de ellende van de gepeste en als ze voelen dat hun tussenkomst iets kan veranderen.</p> <p>Het is daarom belangrijk dat er een kader is waarbinnen iedereen op een veilige manier kan reageren tegen het pesten.</p>

Pesten voorkomen

Voorkomen is beter dan genezen. Dat is bij veel dingen zo, maar zeker ook bij pesten. Zet in op een goed basisklimaat in je tak.

Pestsituaties aanpakken

Pesten is 'normaal'. Pesterijen kan je nooit goedpraten, je kan ze hoogstens begrijpen. Hoe ongewenst het ook is, we moeten onder ogen zien dat pesten altijd deel zal uitmaken van het leven.

Wij gaan ervan uit dat het ons niet verder helpt als we pesten zien als 'abnormaal' of 'door en door slecht'. De pester moet de kans krijgen te erkennen dat er een probleem is, moet hulp krijgen om te beseffen welke pijn en ellende die teweegbrengt en moet ervaren dat elk initiatief om zich anders te gedragen, wordt geapprecieerd. Dat kan je enkel bereiken als je de pester op basis van vertrouwen benadert.

Er zijn verschillende mogelijke manieren om pesten aan te pakken. Misschien paste je die al onbewust toe, of vind je het best spannend of moeilijk om pesten aan te pakken. Weet dat dit helemaal oké is. Ontdek hier meer over de aanpak en wie weet zie je het zitten om de volgende keer (nieuwe) stappen in te ondernemen!

Reactie

Wanneer je iets ziet en er niet op reageert, lijkt het of je het gedrag goedkeurt. Maak duidelijk dat je het gedrag niet aanvaardt en dat je verwacht dat het zich niet meer herhaalt. Wanneer je als leiding een situatie ziet die niet oké is, moet je de pester aanspreken en begrenzen:

- 'Ik zie jou dit doen/zeggen.'
- 'Dit is kwetsend en niet fijn.'

**VALT HET GESPREK EEN BEETJE STIL?
GEBRUIK REAL TALKPOEDER!**

Actie

Je kan ook kijken of er meteen een manier is om in te grijpen. Bijvoorbeeld wanneer je ziet dat een lid modder in de slaapzak van een ander stopt, zorg je ervoor dat dit lid de slaapzak mee wast of een andere oplossing voor de gepeste persoon voorziet.

Als een pestsituatie jou opvalt, ga dan ook het gesprek aan met je medeleiding:

- 'Is het jou ook al opgevallen? Op welke manier, hoe vaak, waar en wanneer?'
- 'Hoe reageer jij dan? Zijn er afspraken?'
- 'Zijn de leden en ouders hiervan op de hoogte? Wat zou er anders of beter kunnen?'

Toeschouwers betrekken

Bij de klassieke bestraffende aanpak van pesten ligt de focus enkel op de pester en het slachtoffer. Daarbij worden de omstanders niet gehoord, hoewel die eveneens de spanning in de groep ervaren. We geloven in een aanpak waarbij de hele groep wordt betrokken, aangezien de kracht van de groep zeer groot is, de methode gewelddoos is en oog heeft voor alle betrokkenen in een pestsituatie.

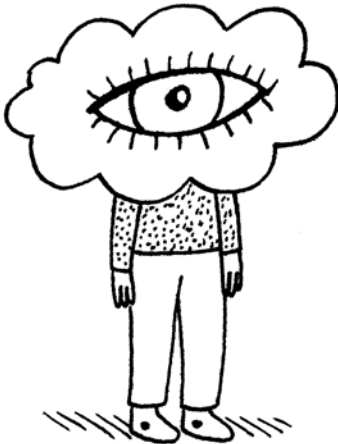
Een goede manier om aan de slag te gaan is de No Blame-methode. Deze methode vertrekt vanuit de groep om pesten op te lossen. In zeven stappen ga je samen met de groep in gesprek.

No Blame methode

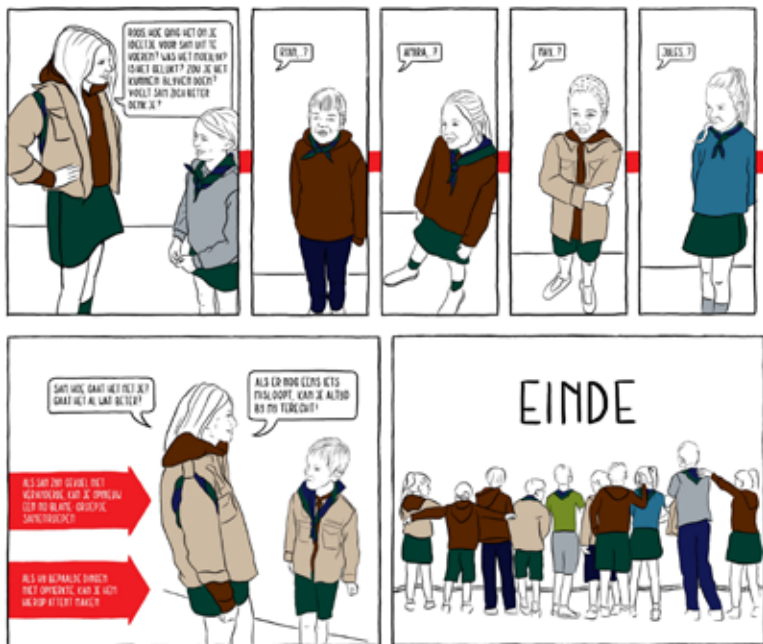
De No Blame-methode is een manier om met een pestsituatie om te gaan. Het maakt gebruik van verschillende uitgangspunten.

Ten eerste wordt pesten bekeken als een normaal, (helaas) veel voorkomend iets. Ook wordt het gezien als een probleem van de groep. De aanpak is erop gericht de empathie van alle betrokkenen te vergroten. De klemtoon ligt op het probleem oplossen en een fijnere groepssfeer creëren naar de toekomst toe. Dit is uiteraard een proces en niet iets dat je van de ene week op de andere kan veranderen.

Een rode draad in de methodiek is de uitspraak: 'over feiten kun je discussiëren, gevoelens die zijn er'. Feiten over wat het slachtoffer exact is overkomen zijn niet de essentie, wel de impact ervan op die persoon én de groep en hoe je de groepssfeer kan verbeteren.

STAP 7: EEN GESPREK MET ELK AFZONDERLIJK - EEN AANTAL WEKEN LATER

ARTHI

Meer info: www.scoutsengidsenvlaanderen.be/no-blame-methode

AGRESSIE

Soms kom je als leiding in contact met agressie. Kapoenen kunnen zich impulsief agressief gedragen tegenover jou of leeftijdgenoten, of misschien slaan de stoppen van een jonggiver wel eens door.

Agressie is een vorm van communicatie op een ongepaste manier. Het gedrag past niet binnen de context waarin je je bevindt. Iemand die agressief gedrag stelt, brengt schade toe aan zichzelf, aan iemand anders of aan materiaal. Deze schade kan zowel fysiek als emotioneel zijn. Agressief gedrag kan in verschillende soorten voorkomen. Het kan verschillen in frequentie, duur, ontstaan en gericht zijn op verschillende mensen of dingen. Volgende vormen van agressie komen voor:

- **Non-verbaal agressief gedrag**; bijvoorbeeld: gebruik van oogcontact, houding, mimiek, gebaren, symbolen, intonatie.
- **Verbaal agressief gedrag**; met gebruik van taal.
- **Psychisch agressief gedrag**; bijvoorbeeld: manipulatie, intimidatie of dwang.
- **Fysiek agressief gedrag**; agressie met gebruik van (delen van) het lichaam
- **Openlijke agressief gedrag**, wanneer de agressie duidelijk zichtbaar of hoorbaar is. Kan zowel fysiek als mentaal.
- **Bedekt agressief gedrag**; agressie die moeilijk of niet zichtbaar is.

Geweld

We spreken van geweld of gewelddadig gedrag als het agressieve gedrag doelbewust wordt gesteld. Bijvoorbeeld om schade aan te richten, om anderen bang te maken of om iets te verkrijgen. Psychisch agressief gedrag is ook een vorm van geweld. Er zit altijd een bedoeling achter.

Natuurlijke reactie op agressie

Wanneer we in een situatie met agressie terecht komen, gaat ons lichaam op een lichamelijke en emotionele manier reageren. De reactie zal verschillen van persoon tot persoon en is ook afhankelijk van de situatie. We schakelen over naar een oer-overlevingsmechanisme waarbij er drie emotionele reacties mogelijk zijn: Fight, Flight en Freeze. Andere lichamelijke reacties zoals een versnelde hartslag, kortademigheid en zweten zijn ook mogelijk.

Agressie en het ontwikkelingsniveau

Door te kijken naar het ontwikkelingsniveau van kinderen of jongeren, kunnen we ongepast gedrag of agressie beter begrijpen. Bepaald gedrag kan typerend zijn voor de leeftijd. Naast de leeftijd moet er ook rekening gehouden worden met het ontwikkelingsniveau. Kinderen of jongeren met een beperking of hechtingsproblematiek kunnen lager scoren dan andere leeftijdsgenoten. Het gevaar bestaat dat hun functioneren overschat wordt. Dit kan een reden zijn waardoor agressief gedrag ontstaat.

Kinderen van 7 tot 12 jaar

Kinderen tussen deze leeftijden tonen steeds meer zelfstandig gedrag. Het is normaal dat een kind niet steeds zal luisteren naar de leiding. De bedoeling van kinderen is vaak om op die manier een zekere vorm van autonomie te verwerven. Fysieke agressie neemt af in deze ontwikkelingsfase. Af en toe kan er nog eens agressie optreden tegenover materiaal. Doorgaans hebben deze kinderen geleerd om over hun gevoelens te praten. Hun verbeterde verbaal vermogen kan ook zorgen voor pestgedrag van leeftijdsgenoten. Uit frustratie of onmacht kunnen soms nog woedeaanvallen voorkomen bij sommige kinderen. Deze kunnen zowel op de kinderen zelf, als op hun begeleiding grote impact hebben.

Jongeren van 12 tot 18 jaar

Dit ontwikkelingsniveau noemen we ook wel de adolescentie of de puberteit. Jongeren in deze ontwikkelingsfase zijn doorgaans sterk op zichzelf gericht. De hormonen hebben een sterke invloed op het gedrag van deze jongeren waardoor ze erg emotioneel en impulsief kunnen reageren. Daarnaast is het ook typisch dat deze leeftijdsgroep zich afzet van belangrijke volwassenen. Het uiten van agressie neemt geleidelijk aan af. We zien wel dat jongeren van deze leeftijd graag regels overtreden en pestgedrag vaker voorkomt.

Zo reageer je best op agressie

Agressie is een lineair proces dat verschillende fases kan aannemen. De geschikte reactie op het gedrag, is afhankelijk van de fase waarin de agressor zich bevindt.

→ Opstartfase:

- **Gedrag:** de persoon is gespannen en onrustig. Dit kan je merken aan stemverheffingen, verhoogde motorische onrust en passief verzet.
- **Reactie:** toon begrip voor de situatie en bied erkenning aan de gevoelens. Verken de achterliggende redenen van de agressie door vragen te stellen.

→ Escalatiefase:

- **Gedrag:** in deze fase is er gevaar voor controleverlies. Er is toegenomen bewustzijnsvernauwing. De persoon is heel onrustig en vertoont verbale agressie.
- **Reactie:** stel op een kalme manier grenzen en tracht te onderhandelen over mogelijke oplossingen.

→ Crisisfase:

- **Gedrag:** de persoon verliest de controle over zichzelf en kan hierdoor een gevaar vormen voor zichzelf of voor anderen. Er is sprake van verbale en mogelijk zelfs fysieke agressie.
- **Reactie:** wanneer bovenstaande reacties niet meer helpen, is het belangrijk om de veiligheid te waarborgen. Roep hulp in, vraag omstanders om weg te gaan en grijp zo nodig zelf fysiek in of maak gebruik van vrijheidsbepalende maatregelen om de veiligheid te waarborgen.

→ **Afbouwfase:**

- **Gedrag:** de persoon krijgt langzaam weer controle over het eigen gedrag. Er is mogelijks verhoogde prikkelbaarheid of irritatie waardoor het ongewenste gedrag terug kan opflakkeren.
- **Reactie:** naarmate de persoon terug controle krijgt over het gedrag, kan je de communicatie verminderen. Blijf wel dichtbij. Omdat het risico op een nieuwe opflakking op dit moment groot is, kom je best niet terug op de oorzaak van de crisis.

→ **Postcrisisfase:**

- **Gedrag:** wanneer de persoon terug helder kan denken en beseft wat er gebeurd is, is deze vaak mentaal of fysiek uitgeput en kan er spijt of schaamte over het gestelde gedrag voorkomen.
- **Reactie:** probeer het contact te herstellen door nabij te zijn en regelmatig het gesprek aan te gaan met de persoon. Laat de persoon de gevoelens die ervaren werden verduidelijken en maak afspraken voor de toekomst.

BELONEN EN STRAFFEN

Met belonen en straffen werken aan een goede groeps sfeer? Dat is wat te simpel. En eigenlijk ook niet meer van deze tijd. Maar wat werkt er wel?

Belonen

Toon welk gedrag je als wenselijk ziet door dit gedrag te belonen. Kinderen die moeilijk gedrag tonen, willen ook beloond worden en zullen het wenselijke gedrag proberen te imiteren. Hoe jonger het kind, hoe explicieter je het concrete gedrag ook benoemt. Belonen kan op verschillende manieren:

- Een sociale beloning: een compliment, knuffel, schouderklopje, knipoog ...
 - Dit is een gratis beloning. Het kost je weinig energie en kan je veel opleveren. Zowel individueel of in groep.
- Een activiteiten Beloning: vrijstellen van een klusje, een spel naar keuze, extra punten in een spel, op uitstap ...
 - Kan zowel in grote groep, kleine groep of individueel. Individueel kan jaloezie opwekken.
- Een materiële beloning: snoep, cadeautje, sticker ...
 - kan individueel of in groep. Bijvoorbeeld een dessertje omdat de groep iets goeds deed.

Materiële beloningen worden het vaakst gegeven omdat kinderen hier meteen zichtbaar op reageren. Toch moet je waakzaam zijn dat je dit niet altijd doet, want anders raakt de betekenis van de beloning zoek. Zo wordt een snoepje na de afwas als beloning na een tijdje misschien wel een evidentie of een vereiste.

Vuistregels voor een goede beloning:

- Beloon het gedrag, niet de persoon.
- Aandacht is ook een beloning.
- Benoem het gedrag dat je beloont.
- Beloon iedereen. Alle kinderen vertonen wel eens goed gedrag.
- Zorg dat alle leiding beloont en wees consequent.
- Beloon zowel individueel als in groep. Denk na over wat het meeste effect zal opleveren.

Straffen is geen wondermiddel

In leiding staan kan zalig zijn. Maar soms kan je één van je leden ook wel achter het behang plakken.

En nee, straffen werkt helaas niet. Dat wekt alleen frustraties op. Als leiding zet je kinderen op straf om ze te laten bezinnen over wat ze gedaan hebben. Maar in realiteit zijn ze vaak te gefrustreerd om na te denken. Soms wordt het zelfs een spel om gestraft te worden.

Er bestaat geen kant-en-klare oplossing om beter om te gaan met emoties en gedrag. Maar je kan het wel leren. Door te proberen en op zoek te blijven gaan naar een betere oplossing.

Zo doe je het wel!

Investeer in een **goed basisklimaat**. Zo voorkom je probleemsituaties. Want voorkomen is altijd beter dan genezen. *zie basisklimaat*

Probeer te letten op je **communicatie**, een goede communicatie doet wonderen. Blijf weg van beschuldigingen zoals 'je bent stout'. Benoem je eigen gevoel, vertrek vanuit iets dat je zelf gezien hebt.

Bijvoorbeeld: 'Ik heb gezien dat je een andere kapoen hebt geslagen met een stok. Dat maakt me droevig, want ik vind het niet leuk dat kapoenen elkaar pijn doen. Je mag wel boos zijn! Kunnen we samen een andere manier vinden waarop je boos kan zijn? Misschien kan je met die stok wel tegen een muur slaan?'

Vaak is ongewenst gedrag het gevolg van iets diepers. Probeer **na te gaan waarom** het kind of de jongere dat doet. Wie weet was er net ruzie thuis? Of hebben ze moeite met verliezen tijdens het spel? Want een kind of jongere die zich begrepen voelt, zal minder snel ongepast gedrag vertonen.

Wat er ook gebeurt, je mag altijd **je eigen grenzen aangeven**. Je bent geen robot, soms wordt het ook te veel voor jou. Geef aan als het even niet meer gaat. Vraag aan een andere leiding om over te nemen. Ga even weg uit de drukte.

Loopt het toch echt de spuigaten uit? Heb je alles al geprobeerd? Dan is het wel tijd voor **sancties**. Zie dit echt als een laatste oplossing. Als je toch straft, is het belangrijk dat de straf zinvol is en onmiddellijk volgt op het gedrag. Benoem het concrete gedrag en ga na of het kind begrijpt wat dan wel het gewenste gedrag is.

Er zijn 3 soorten straffen:

- ➔ **een straf die iets leuk wegneemt:** uitstap afzeggen, voorwerp afnemen, een spel stoppen, geen dessert ...
- ➔ **een straf die iets niet leuk toevoegt:** een zinvolle taak, schade herstellen, time-out ...
- ➔ **verboden straffen:** alles waardoor jij als leiding het kind pijn laat ervaren is verboden; elke vorm van fysieke straf (ja, ook dril), uitschelden, je opvallend ergeren (emotioneel of psychisch kwetsen) ...

OMGAAN MET OUDERS EN ANDERE ZORGFIGUREN

Ouders zijn ook mensen

De ouders die je bijna nooit ziet en moeilijk te pakken krijgt. De vader die altijd wil helpen. De moeder die elke week mailt en belt met extra vragen. Daarnaast wordt ook niet ieder kind opgevoed door ouders. Soms zijn ouders overleden of wonen ze niet meer samen ...

Zorgfiguren bestaan in alle maten en gewichten. Hoe je het best met hen omgaat, valt dan ook niet in één formule te gieten. Belangrijk zijn in elk geval momenten waarop jullie elkaar beter leren kennen, zodat er een vertrouwensband ontstaat. Zo sturen ouders hun oogappel, waar jij verantwoordelijk voor bent, elke week met een gerust hart naar de scouts.

Niet alleen de ouders hebben verwachtingen. De leiding rekent in hun plaats op de steun, medewerking, en waardering van zorgfiguren. Jullie hopen bijvoorbeeld dat ze verwittigen als hun kind niet naar de activiteit komt, zodat jij het spel kan aanpassen aan de grootte van de groep. Ouders kunnen ook tappen tijdens het groepsfeest, taxi zijn bij een vergadering of helpen bij het (ver)-bouwen van de lokalen. Daarbij is het belangrijk dat je correct en tijdig communiceert en je aan gemaakte afspraken houdt. Vergeet bovendien niet om de inzet van ouders te appreciëren: ook zij horen graag een 'dankjewel'.

Ouders en leiding leren elkaar kennen...

- tijdens de babbel voor en na de vergadering.
- op huisbezoek.
- bij een infoavond in het lokaal.
- tijdens een oudercafé of een andere activiteit voor ouders.
- wanneer je vraagt om de kinderen naar de weekend- of kampplaats te brengen.
- via een website met een voorstelling van de leiding, geplande vergaderingen, groepsactiviteiten, data van weekends en kampen, contactgegevens en foto's van vergaderingen (rekening houdend met privacy).

Ouders als partner

Als leiding zie je ouders liever als partner dan als 'moeilijke klant'. Je kan hun mening en advies vragen. Ze kennen hun kind goed en kunnen een probleem ook thuis bespreken. Informeer hen over wat je van plan bent en betrek hen eventueel bij een activiteit. Kritische ouders kunnen zo trouwe supporters worden, die hun kinderen motiveren om elke week naar de scouts te komen.

Dat alles wil niet zeggen dat je altijd 'ja' moet knikken als het toch tot een conflict zou komen. Geef dan gerust je mening. Door aanspreekbaar te zijn, onderhoud je de vertrouwensrelatie met ouders.

Wat als het niet loopt

Bij problemen is het vooral belangrijk dat je elkaar probeert te begrijpen. Blijf rustig en probeer actief te luisteren. Hou in je achterhoofd dat ouders het beste willen voor hun kind, maar dingen soms anders zien dan jij. Zoek samen naar een oplossing waarin jullie je allebei in kunnen vinden.

Weet ook dat je er niet alleen voor staat. Twijfel niet om hulp te vragen bij je medeleiding/groepsleiding. Een derde persoon ziet de dingen vaak nog anders en is vooral minder emotioneel betrokken.

Geldzorgen

Voor sommige ouders is de aankoop van een uniform of kampuitrusting een grote kost. Het is goed als je dan mee naar oplossingen zoekt, al vragen de ouders niet graag om hulp. Ga vertrouwelijk met de situatie om. Niemand buiten de tak hoeft te weten dat een bepaald lid korting krijgt of een rugzak leent. Ook als groepsleiding kan je actie ondernemen zonder dat je takleiding dit hoeft te weten. Via het 'Fonds op Maat' krijg je bij Scouts en Gidsen Vlaanderen steun voor kinderen en jongeren uit maatschappelijk kwetsbare gezinnen, onder meer via verminderd lidgeld.

Overigens is het ook belangrijk om op maat te communiceren. Sommige ouders hebben thuis geen internet, andere kunnen misschien niet lezen.

Alles hierover is te vinden op

[www.scoutsengidsenvlaanderen.be/ouders/
praktisch/lidgeld/scouting-op-maat](http://www.scoutsengidsenvlaanderen.be/ouders/praktisch/lidgeld/scouting-op-maat),
of met vragen mail je naar
diversiteit@scoutsengidsenvlaanderen.be.

PSST!
TIEN
MILJOEN
EN WE
SPREKEN
ER NIET
MEER
OVER!

MOTIVATIE EN ENGAGEMENT

Een jonggids die spontaan wenende kapoenen troost. De verkenner die komt helpen bij de verbouwingen van de lokalen. De jin die bij elke geldactiviteit weer paraat staat. Het zijn slechts enkele voorbeelden van geëngageerde leden. Zo'n engagement komt niet vanzelf. Zeker vanaf de jonggivers wordt het een bewuste keuze om voor scouting te (blijven) kiezen. Als leiding is het dus jouw taak om geen twijfel in de keuze te laten bestaan en engagement aan te wakkeren. Om dit te verwezenlijken, moeten leden in de eerste plaats gemotiveerd zijn.

Intrinsieke en extrinsieke motivatie

Motivatie is de bereidheid om een bepaald gedrag te stellen. Deze bereidheid kan zowel gevormd worden door iets wat uit jezelf komt (intrinsiek), als door iets wat van buitenaf komt (extrinsiek).

In dat laatste geval doe je iets voor de beloning die eraan vasthangt: geld verdienen, geen afwas moeten doen, snoepjes krijgen. Extrinsieke motivatie is het eenvoudigst om op te wekken. Maar net zo snel als het ontstaat, verdwijnt het ook weer.

Intrinsieke motivatie daarentegen is een duurzame vorm van motivatie, maar tegelijk ook moeilijker om te bekomen. Wie intrinsiek gemotiveerd is, komt naar de scouts om de scouts.

Motivatie is GEIL

Hoewel motivatie dus in eerste plaats vanuit de leden zelf moet komen, zijn er toch enkele dingen die je als leiding kan doen om de innerlijke bereidheid van je leden te stimuleren. Denk daarvoor terug aan de tijd dat je zelf lid was en wat jou motiveerde om naar de scouts te gaan. Er valt waarschijnlijk veel over te zeggen, maar we kunnen meestal vier essentiële elementen onderscheiden, gemakkelijk te onthouden via het letterwoord **GEIL**. **GEIL** staat voor **G**roeps sfeer, **E**nthousiasme, **I**nbreng en **L**of. Het klinkt vanzelfsprekend dat dit belangrijke elementen zijn om je leden

gemotiveerd te houden. Zo vanzelfsprekend, dat leiding zich er vaak niet van bewust is. Wanneer je merkt dat leden langere tijd niet komen opdagen of zelfs stoppen, er weinig animo is voor bepaalde activiteiten of er duidelijke frustraties zijn, is het misschien interessant om stil te staan bij deze vier elementen.

Groepsfeer

Wanneer de groep hecht en de sfeer goed is, zal je liever naar de scouts komen dan wanneer je groep een hoopje losse individuen is. Zorg er dus voor dat iedereen zich thuis voelt in je tak. Steek voldoende tijd in (diepere) kennismaking tussen je leden. Je zal zien dat dit de banden enkel maar versterkt. Bij oudere takken kan je bewust inzetten op teambuilding om gezamenlijke succeservaringen te creëren.

Concrete acties om de groepssfeer te bevorderen:

- Kennismakingsspelletjes en teambuilding.
- Slogans en kreten die de verbondenheid benadrukken.
- Groepjes bewust indelen.
- Individuele gesprekjes voeren over hoe leden zich voelen in de groep.

Enthousiasme

Als leiding heb je een grote invloed op je leden. Als jij gemotiveerd bent, is dat "besmettelijk" voor je leden. Dit geldt niet alleen voor kapoenen of welpen. Tot en met jins - en zelfs bij medeleiding is het heel motiverend om je leiding gepassioneerd en enthousiast te horen vertellen over het spel, de kampplannen of scouting als geheel.

De manier van enthousiasmeren is weliswaar anders: bij de kleinsten neem je hen van begin tot eind mee in fantasiewerelden, terwijl je bij de grootsten je enthousiasme meer afstemt naargelang de situatie en de groep. Toch is het een zekerheid dat, met de juiste dosis enthousiasme, de tamste groep givers warm te krijgen is voor een simpel bosspel.

Concrete acties om anderen te enthousiasmeren:

- ➔ verkleeden
- ➔ toneeltjes doen als speluitleg
- ➔ samen lachen

Inbreng

Het is belangrijk om leden voldoende inspraak te geven in de takwerking. Of ze toch alleszins dit gevoel te geven. Zo merken ze dat hun ideeën en aanwezigheid van essentieel belang zijn voor de groep.

Vraag doorheen het jaar wat ze graag willen doen. En pols na een mindere activiteit waarom deze nu net 'minder' was. Er bestaan veel leuke methodieken om in de verschillende takken inspraak- en evaluatiemomenten te doen. Durf naar de mening van je leden te luisteren zodat je de activiteiten nog beter kan afstemmen op hun leefwereld. Uitdaging is belangrijk. Als leden langdurig het gevoel hebben dat er niet naar hen geluisterd wordt of dat de activiteiten niets voor hen zijn, gaat dat ongetwijfeld voor afhakers zorgen.

concrete acties om aan de slag te gaan met de inbreng van je leden:

- Twee opties voorschotelen waaruit ze kunnen kiezen: tikkertje of verstoppertje?
- raadsrots of parlement
- Brainstormen over jaaractiviteiten.
- Evalueren in een groepsgesprek.

Lof

Geef je leden op tijd appreciatie. Dit kan via een simpel schouderklopje of grote dankbetuiging voor hun inzet. Ook een beloning kan hier dienen als extrinsieke vorm van motivatie. Zo kan een snoepje ook meer intrinsieke motivatie bevorderen.

Concrete acties om je leden omver te blazen met de loftrompet:

- Complimentjes, applaus, handshakes.
- Opvallend bedanken.
- Benoemen wat je juist apprecieert aan elk lid.
- Talenten centraal stellen tijdens totemisatie.

EVALUEREN ALS LEIDING

Scouting is al doende leren. Om dingen bij te leren of te groeien, is het ook nodig om aan (zelf)reflectie te doen. Je wil een overzicht over zaken waarover je tevreden bent, en eventuele werkpunten. Daarom is het nodig om te evalueren.

Besteed in een evaluatie steeds aandacht aan volgende zaken:

- Wat er gebeurd is.
- Hoe jij en anderen zich daarbij voelden.
- Wat jij en anderen daarover dachten.
- Hoe je in de toekomst wil dat dit zal verlopen en wat jullie daar zelf aan kunnen doen.

Je kan evaluatiegesprekken doen op je groeps- of takraad. Natuurlijk wil je dat tijdens een evaluatiegesprek dat iedereen gehoord wordt, en niet enkel de luide roepers. Om hiervoor te zorgen kan je gebruikmaken van allerlei evaluatiemethoden.

Schaalvragen: maak een denkbeeldige schaal in de ruimte waar je je bevindt. Links is bijvoorbeeld een 0 en rechts een 10. Laat de deelnemers een plaats innemen tussen de twee uitersten en laat hen vertellen waarom ze staan waar ze staan.

Associatiemethode: Laat anderen hun gevoel bij iets omschrijven aan de hand van een voorwerp dat ze vinden in de ruimte of een denkbeeldig object in een bepaalde categorie, bijvoorbeeld fruit of stripfiguren. Bijvoorbeeld: ik voel me vandaag als de zon, omdat ik veel fijne momenten heb meegemaakt vandaag en mij dit een warm gevoel geeft.

Met behulp van het *Hier speelt een Scout-kaartspel* van Scouts en Gidsen Vlaanderen kan je zowel de schaalmethode als de associatiemethode gebruiken. Je kan mensen vragen om aan de hand van een kaart een cijfer als waarde te geven vooreen stelling of mensen hun bevindingen laten vertellen aan de hand van een situatie die zich voordoet op een speelkaart.

Er bestaan eindeloos veel methodieken om te evalueren. Zoek een manier die goed bij jullie groep past en durf te variëren in de gebruikte methode.

Meer evaluatietechnieken vind je op

<https://www.scoutsengidsenvlaanderen.be/leiding/ondersteuning/groepsleiding/leidingsploeg-leiden/motiveren-en-evalueren/evaluatie-van-je-groep> of misschien bedenk je zelf wel een leuke evaluatiemethodiek.

EVALUEREN MET LEDEN

Leden weten goed wat ze leuk en minder leuk vinden. Laat hen dus mee nadenken over de takwerking en de activiteiten. Meer inspraak zorgt voor meer betrokkenheid. Geef leden ook de kans te vertellen wanneer ze zich ergens aan storen. Ongenoegen los je in het beginstadium namelijk vaak met een goede babbel op.

Voor alle leeftijden

- **Kapoenen en zeehondjes** kan je laten tekenen wat ze tof vinden of hoe ze zich voelen in de tak.
- **Bij kabouters en (zee)welpen** is de raadsrots dé plek om hun mening te horen:
 - Je kan er een vraag formuleren waar leden hun mening over geven.
 - Je kan er afspraken maken over luisteren naar elkaar.
 - Je kan er praten over pestgedrag.
 - Je kan er de activiteit evalueren.
- **Jonggidsen, jongverkenners en scheepsmakkers – gidsen en (zee)verkenners** houden een **parlement**:
 - Waar je samen afspraken maakt over het uniform, naar activiteiten komen, conflicten ...
 - Waar je met gidsen en (zee)verkenners, regels opstelt over alcohol, roken en drugs.
 - Waar je op moeilijke momenten het probleem samen kunt aanpakken.
- **Jins** maken afspraken die lijken op die van gidsen en (zee)verkenners. Daarbovenop organiseren ze hun eigen (internationaal) kamp en moeten ze samen beslissen waar ze naartoe willen, welk vervoermiddel ze nemen en hoe ze hun kamp financieren. Sommige jins proeven tijdens hun jinjaar ook al eens hoe het is om leiding te geven. Ook dit zijn activiteiten die nadien best worden geëvalueerd.

Om de takwerking op lange termijn te evalueren, laat je de leden bijvoorbeeld lijsten maken van de beste, strafste, leukste, maar ook de slechtste en meest geflopte vergaderingen. Je krijgt onmiddellijk een beeld van wat iedereen vond van de voorbije activiteiten. Bovendien leer je waarom een activiteit een succesnummer of een dieptepunt was.

Een activiteit evalueren kan op de volgende manieren:

- ➔ **Vingers:** de leden sluiten de ogen en steken meer of minder vingers omhoog, naargelang ze tevreden zijn of niet.
- ➔ **Trapevaluatie:** de leden gaan hoger of lager op de trap staan, naargelang ze meer of minder tevreden zijn. Dit is ook mogelijk met een klimboom, zolang je geen halsbrekende toeren moet doen om hoger te geraken.
- ➔ **Fotoalbum:** verzamel foto's van mensen met verschillende gezichtsuitdrukkingen of tijdens verschillende handelingen. De leden kiezen elk een foto die past bij de groep, de activiteit ...
- ➔ **Ballonnen:** verdeel rode en groene ballonnen. Bij elk onderwerp dat jij noemt, blazen de leden hun ballonnen op. Hoe beter ze iets vonden, hoe groter ze de groene ballon maken en hoe kleiner de rode.

Op tocht: kies een leuke locatie, waar je je leden per twee op pad stuurt. Geef ze vragen mee over wat je wil bespreken. Onderweg ontmoeten twee duo's elkaar, zodat ze per vier verder kunnen, met nieuwe aanwijzingen en nieuwe vragen. Zo ga je verder tot iedereen samen stapt. Ontvang hen met een aangepast drankje en in de gepaste sfeer. Iedereen is nu klaar voor een gezellig inspraak- of evaluatiemoment.

Op zoek naar meer methodieken?

Mail naar vorming@scoutsengidsenvlaanderen.be of neem een kijkje op de werkinkeldatabank van de ambassade <https://ambassade.be/nl/kennis/werkvormen>.

TAKBEHEER

Welke administratie moet in orde zijn voor elke tak?

- Alle leden en leiding moeten ingeschreven zijn via de **groepsadministratie**. Vanaf dat moment zijn ze ook verzekerd.
- De **individuele steekkaart** is een steekkaart die de ouders van alle leden bij het begin van elk scoutsjaar controleren en ondertekenen. Het is belangrijk dat je over juiste medische en algemene informatie over jouw leden beschikt, want die kan levens redden. Houd de fiches goed bij, neem ze mee op weekends en op kamp en lees ze vooraf zeker door. Je kan de steekkaart **downloaden** via onze website.
- Voor het beheer van de **takkas** heeft elke tak normaal gezien een verantwoordelijke. Dat is uiteraard meer werk als je een internationaal kamp plant dan wanneer je de takkas gebruikt voor die ene uitstap tijdens het jaar.
- Op de **website** vind je tips voor het openen en beheren van een rekening en een **schema** om inkomsten en uitgaven bij te houden.
- De **groepsadministratiewebsite** is bedoeld om alle leden van de groep te registreren. De VGA (verantwoordelijke groepsadministratie) controleert elk jaar de gegevens. Elke groep heeft 1 VGA. Afspraken daarover worden dikwijls op de groepsraad gemaakt. De website biedt ook een aantal andere mogelijkheden. Je kan er bijvoorbeeld een weekenduitnodiging mee doormailen. Je kan bij je VGA terecht als je daar meer over wil weten.

- Leiding vult de **fiscale attestaten** in. Kampen en weekends voor kinderen tot 12 jaar zijn fiscaal aftrekbaar. Dit betekent dat ouders de kosten voor deelname op hun belastingsbrief van het volgende jaar kunnen inbrengen. Op de website van Scouts en Gidsen Vlaanderen vind je het modelattest terug dat je kan gebruiken. Je hoort best bij je groepsleiding hoe jouw groep dit regelt.
- Ook **mutualiteiten** komen tussen in de kosten van vrijetijdsbesteding. Vaak komen ouders hier zelf mee, maar stimuleer hen ook dit na te vragen bij hun eigen mutualiteit.

VERANTWOORDELYKE
NIETJES & PAPERCLIPS:
PEDRO

VEILIG HANDELEN - SPEEL OP VEILIG

De meeste leiding is zich goed bewust dat ze behoorlijk wat verantwoordelijkheid dragen over hun leden. Maar wat houdt die 'verantwoordelijkheid' eigenlijk in? Enkele vuistregels.

Een voorzichtig en redelijk persoon

De rechtspraak zegt dat wie ergens verantwoordelijk voor is, zich moet gedragen een voorzichtig en redelijk persoon dat doet, naar diens beste vermogen. Voor leiding betekent dat bijvoorbeeld dat ze een tocht zelf testen voor ze de jonggivers op pad sturen, of dat ze niet meer welpen in een auto laden dan de wet toelaat. Om te slagen als een voorzichtig en redelijk persoon, moet je de organisatieplicht en de toezichtsplicht ter harte nemen.

Ik vervul mijn organisatieplicht ...

Als ik bij de voorbereiding van een activiteit aandacht heb voor mogelijke gevaren en mijn voorzorgen neem.

Ik vervul mijn toezichtsplicht...

Wanneer ik erover waak dat leden zichzelf niet in gevaar brengen.

In de brochure *Speel op Veilig* vind je wat mag, moet en kan op vlak van hoogte, vuur, water, materiaal, verkeer, drugs en alcohol. En krijg je antwoord op je vragen over op tocht of op kamp gaan. Download de recentste versie van deze brochure of de handige *Speel op Veilig*-app via www.scoutsengidsenvlaanderen.be/publicaties/speel-op-veilig

Checklist voor een veilige activiteit

Een activiteit is veilig als je onderstaande voorwaarden kunt aanvinken.

- De activiteit is fysiek en emotioneel haalbaar voor elke deelnemer.
- De deelnemers kunnen beslissen om niet mee te doen.
- De deelnemers voelen zich veilig in de groep.
- De activiteit past bij het ontwikkelingsniveau van de deelnemers.
- De verantwoordelijken van de activiteit zijn in staat om die goed te leiden.
- De omkadering van de activiteit is veilig.
- De activiteit is niet gewelddadig.

EHBO

Als een lid zich bezeert of verwondt, dient de leiding de eerste zorgen toe. Ben je een kluns met pleisters, windels en ontsmettingsmiddel? Bij de Hopper vind je het boek *Eerste hulp bij jeugdleiders*, opgesteld in samenwerking met het Jeugd Rode Kruis, dat je op weg zet.

Naast de infobrochure, biedt het Rode Kruis ook een EHBO app aan die je digitaal de belangrijkste eerste hulptips aanbiedt. Ook wanneer je al een eerste hulpopleiding volgde is de app een handig geheugensteuntje.

Zo download je de app

- ➔ Ga naar de App Store op je gsm.
- ➔ Zoek naar 'EHBO app Rode Kruis BE'
- ➔ Selecteer en installeer de app met als icoontje het rode pleistertje.

Ook via een vorming bij het Rode Kruis of via de Animatorcursus van Scouts en Gidsen Vlaanderen, kan je ervaring opdoen.

OPGELET!

EHBO houdt enkel de eerste wondzorg in. De echte verzorging en het toedienen van medicijnen zijn een taak voor dokters en verpleegkundigen. Zorg dus dat je altijd en overal een dokter kunt bereiken. Neem bijvoorbeeld voor je op kamp gaat contact op met de plaatselijke dokter en noteer de gegevens achteraan in het kampvisum. Als je twijfelt of een doktersbezoek nodig is, ga je beter toch. Je bent beter te voorzichtig dan te laat. De toestemming van ouders om naar de dokter te gaan, moet je vooraf krijgen via de inlichtingenfiche.

Voorgescreven medicijnen toedienen mag op voorwaarde dat de ouders of voogd dat zo hebben aangeduid op de individuele steekkaart.

Ouders moeten een doktersattest voorzien als toelating voor het toedienen van medicatie. De medicatie geven ze dan ook zelf mee. Vraag aan de ouders of ze opschrijven wanneer hun kind het medicijn moet innemen en de hoeveelheid (liefst op het medicijn zelf).

VERZEKERINGEN

VERZEKERD

Iedereen die lidgeld betaalde bij Scouts en Gidsen Vlaanderen, is verzekerd:

- via de standaardpolis: burgerlijke aansprakelijkheid en lichamelijke ongevallen.
- tijdens alle toegelaten activiteiten.
- tijdens gespecialiseerde activiteiten, op voorwaarde dat er deskundige begeleiding aanwezig is.
- in België en in het buitenland.
- op weg van en naar de activiteit.

De verzekering beschouwt medische hulpmiddelen zoals een bril, rolstoel of orthopedisch hulpmiddel als deel van het lichaam. Dat wil zeggen dat je medisch hulpmiddel verzekerd is als je het droeg of gebruikte tijdens het ongeval. Is enkel je medisch hulpmiddel stuk en heb je geen fysieke schade? Je moet niet langs de dokter en hebt dus geen geneeskundig getuigschrift nodig. Voor de rest verloopt de aangifte hetzelfde als voor een lichamenlijk ongeval.

Ook elk lokaal is verzekerd via een standaard-(lokalen)polis.

NIET VERZEKERD

Je bent niet verzekerd:

- als je ziek wordt.
- bij schade aan je eigen materiaal.
- tijdens niet-verzekerde activiteiten, zoals omschreven in de brochure Speel op Veilig.

ONLINE AANGIFTE

Voor de aangifte van een lichamelijk ongeval ontwikkelden we een handige tool:
verzekeringen.scoutsengidsenvlaanderen.be.

Alle info over verzekeringen vind je via
www.scoutsengidsenvlaanderen.be/verzekeringen,
klik op schadeaangiftes.

Een gebroken arm! Wat nu?

Stel: tijdens een spel valt Stef op de grond en je denkt dat zijn arm gebroken is. Wat nu?

- ➔ Je rijdt met Stef naar de dokter of spoeddienst. Neem een geneeskundig getuigschrift mee of vraag een medisch verslag aan de dokter. Als je geen geneeskundig getuigschrift bij de hand hebt, kan jij, of misschien de dokter, er één online opzoeken en afdrukken.
- ➔ Je betaalt alle dokters- en apotheekkosten en houdt alle betalingsbewijzen en doktersbriefjes goed bij.
- ➔ Verwittig de ouders van Stef. Opgelet: kinderen hebben veel fantasie en Stef zou er zelf wel eens een heel groots verhaal van kunnen maken.
- ➔ Na de activiteit of het kamp bezorg je de ouders het doktersbriefje en het betaalbewijs van de apotheker. Je vraagt het voorgeschoten bedrag terug.
- ➔ Leiding doet zelf online aangifte via verzekeringen.scoutsengidsenvlaanderen.be, klik op schadeaangiftes en vervolgens op "Start een nieuwe aangifte".
- ➔ De ouders dienen de doktersbriefjes en andere bewijzen in bij hun mutualiteit. De mutualiteit van (de ouder of voogd van) het slachtoffer betaalt een deel van de gemaakte kosten terug. Ze krijgen daarna een verschilstaat, dat is het verschil tussen de kosten en wat de mutualiteit terugbetaalt.
- ➔ Ethias neemt contact op met de ouders in functie van de terugbetaling onkosten.

Een gebroken raam van de buurman! Wat nu?

Stel: tijdens een pleinspel trapt jonggiver Olivia de bal door de ruit van de buurman. Wat nu?

- Ook al is de buurman geen lid van Scouts en Gidsen Vlaanderen (dus een "derde"), er is voor jou of Olivia geen probleem.
- Je belt aan bij de buurman en probeert hem te kalmeren. Als er niemand thuis is, schrijf je best een briefje met jouw telefoonnummer.
- De buurman zal wel wat vragen hebben rond de terugbetaling.
- Leiding doet zelf aangifte via een dynamische PDF, zie www.scoutsengidsenvlaanderen.be/leiding/ondersteuning/groepsleiding/verzekeringen/schade-aanderden. Bij "slachtoffer" (2) vul je de gegevens van Olivia in. Bij de "betrokkenheid andere partijen" (5) vermeld je de gegevens van de buurman.
- Na de activiteit meld je het voorval aan de ouders van Olivia. Zij geven dit ook door aan hun familiale verzekering.
- Zelf mail je het ingevulde formulier zo snel mogelijk naar Ethias. Zij sturen een brief naar de buurman met onder andere het dossiernummer van de aangifte. Zo kan de buurman vanaf nu rechtstreeks met Ethias communiceren.
- Ethias neemt ook contact op met de familiale verzekering van Olivia. Haar ouders hoeven dus niets te betalen.

REAGEREN OP EEN ONGEVAL OF CRISISSITUATIES

Help, een noodsituatie! Geen paniek, volg dit stappenplan.

TIJDENS DE CRISIS

1. Zorg voor een veilige situatie voor jezelf, je leden en andere aanwezigen.

Blijf kalm en reageer rustig.

Probeer een overzicht te krijgen van de situatie.

Maak een onderscheid tussen wat belangrijk en minder belangrijk is.

2. Verwittig de hulpdiensten via 112.

Verzamel de nodige documenten: het verzekeringspapier voor de dokter, de identiteitskaart (eID) of isi+ -kaart van het slachtoffer en de individuele steekkaart. Is politie betrokken? Vraag zeker naar het pv-nummer.

3. Verwittig Scouts en Gidsen Vlaanderen via het noodnummer: 0032 474 26 14 01

Het noodnummer is bereikbaar voor een ongeval of crisis tijdens het weekend (vrijdag 17u tot maandag 8u30), schoolvakanties (24/7) en verlengde weekends (24/7). Schrik niet, je komt terecht op een voicemail. Spreek je telefoonnummer in en beschrijf de situatie. Je wordt snel teruggebeld door een medewerker.

4. Maak afspraken met je medeleiding.

Zorg dat één persoon de leiding neemt. Wie doet wat en hoe gaat het nu verder? Laat een gewonde nooit alleen!

Zonder het slachtoffer af van de rest van de groep. Organiseer met de rest van de leiding iets dat de andere leden weer tot rust kan brengen: een gesprek, een wandeling ...

PROBLEEM ONDER CONTROLE

5. Hoe organiseer je de rest van de activiteit, het kamp of het weekend?

Scouts en Gidsen Vlaanderen kan helpen op het vlak van verzekeringen, familiesteun, slachtofferhulp, persbenadering, dringende sociale interventie ...

6. Denk na over communicatie naar de buitenwereld.

Zorg voor één contactpersoon. Gebruik duidelijke en objectieve informatie: wat is er gebeurd? Wat hebben we gedaan? Wat gaan we nog doen? Hoe ga je dit aan de andere ouders laten weten? Is er pers betrokken? Als je het noodnummer hebt gebeld, krijg je hulp hierbij!

7. Doe aangifte bij de verzekeringsmaatschappij.

Lees meer over aangiften van verzekeringen in het deel hierover in het boekje.

NAZORG

8. Praat over het incident.

Organiseer na twee weken en na anderhalve maand een gesprek. Hulp nodig? De stafmedewerkers van Scouts en Gidsen Vlaanderen of jullie districtscommissaris kunnen helpen.

9. Draag zorg voor alle betrokkenen.

Informeer hoe het gaat. Verwijs ze eventueel door naar de huisarts of een jongereninformatiepunt of jongerenadviescentrum.

In geval van een overlijden van een lid, leiding of iemand in je scoutsnetwerk kan je terecht bij rouwbegeleiding. Dit is een groepje van vrijwilligers bij Scouts en Gidsen Vlaanderen die jullie kunnen ondersteunen als jullie er als groep nood aan hebben.

Uitdagingen voor de groep

DE GROEPSRAAD

... IS MEER DAN EEN VERGADERING

De groepsraad is het kloppend hart van een groep. Leiding vindt elkaar er in goede en slechte tijden, maken er ruzie, smeden er wilde plannen voor een groepsactiviteit, vinden er de liefde van hun leven. Maar vooral beslissen ze er samen welke weg ze als groep willen gaan. Ieders mening is welkom en bij onenigheid wordt er gezocht naar een compromis.

... MAAR TOCH OOK EEN VERGADERING

Bij de meeste groepen is de groepsraad een maandelijkse bijeenkomst. De groepsleiding voorziet de omkadering (agenda, locatie, uitnodiging ...). Alle leiding neemt samen de beslissingen.

Voor die beslissingen bestaan er spelregels:

- enkel actieve leiding en groepsleiding heeft een stem op de groepsraad.
- de groep probeert in consensus beslissingen te nemen. Wordt er toch gestemd, dan is de helft van de stemmen plus één voldoende voor een gedragen beslissing. Dit geldt niet wanneer het over mensen gaat, bijvoorbeeld bij groepsleidingsverkiezingen.

De brochure spelregels en statuten kan je downloaden via www.scoutsengidsevenvlaanderen.be/publicaties/spelregels-en-statuten of opvragen via het nationaal secretariaat.

Welke thema's kunnen er aan bod komen op de groepsraad?

- Het beleid van de groep:
 - doelstellingen van de groep.
 - het imago van je groep in de buurt.
 - omgang met drugs, alcohol en relaties tussen leiding.
- Dagelijkse leiding:
 - groepsleidingsverkiezingen.
 - leidingsverdeling.
- Groepsafspraken:
 - taakverdeling.
 - onderhoud van lokalen.
- De takwerking:
 - de samenwerking in de tak.
 - evaluatie van activiteiten.
 - problemen waar je als tak niet uitraakt en anderen je bij kunnen ondersteunen.
- Planning van de groep:
 - evenementen.
 - uitstappen en activiteiten.
- Nuttige informatie van anderen:
 - Scouts en Gidsen Vlaanderen, de gouw of het district.
 - oudercomité.
 - jeugdraad.
 - buurtcomité.

GROEPSAFSPRAKEN

Zoals de leidingploeg aan de leden vraagt om op tijd te komen en in uniform, maakt ook de groep afspraken met leiding. Soms lijken deze afspraken ook 'ongeschreven regels' uit het verleden te zijn. Je doet er goed aan deze aan het begin van het jaar nog eens te herhalen zodat iedereen zeker op de hoogte is. Gemaakte afspraken zijn niet heilig. Durf deze in vraag te stellen wanneer dit nodig lijkt.

Groepsafspraken verschillen van groep tot groep, maar gaan wel vaak over het onderstaande.

Verwachtingen

- Welke afspraken maak je over het dragen van het uniform?
- Zijn er al dan geen financiële bijdragen voor leiding voor deelname aan activiteiten zoals weekends, kampen en uitstappen?

Inzet en engagement

- Wanneer organiseer je groepsraden, kuisdagen en financiële acties?
- Maken jullie gebruik van werkgroepen voor bepaalde taken of is iedereen overal voor verantwoordelijk?
- Wanneer verwacht de groep de aanwezigheid van de leiding?

Praktische afspraken

- Spreken jullie vroeger af voor een vergadering om het materiaal klaar te zetten of de laatste voorbereidingen te treffen?
- Wie gebruikt wanneer welk lokaal, materiaal of deel van je terrein?

ALCOHOL EN DRUGS

Samen een pintje drinken kan gezellig zijn. Scouts en gidsen gaan nuchter om met een alcohol- en drugbeleid. Wat zijn de regels over alcohol en drugs op de scouts? Hoe stel je een beleid op en hoe zorg je ervoor dat dit beleid wordt uitgedragen?

Regels

Over het gebruik van alcohol en drugs bestaan er wetten die voor iedereen gelden in ons land. Daarnaast zijn er ook regels, richtlijnen en suggesties vanuit Scouts en Gidsen Vlaanderen. Meer info kan je terug vinden in onze brochure speel op veilig. www.scoutsengidsenvlaanderen.be/publicaties/speel-op-veilig.

Beleids opstellen

Een alcohol- en drugsbeleid opstellen samen met je groep levert alleen maar voordelen op. Leiding en leden zullen meer gemotiveerd zijn zich aan een beleid te houden waarover ze zelf inspraak hadden en de kans kregen om mee over na te denken.

Aan de hand van de BAR (Belangrijke Alcohol Richtlijnen) kan je met je eigen groep of tak een alcoholbeleid opstellen. Je vindt de BAR via www.scoutsengidsenvlaanderen.be/leiding/ondersteuning/leiding/alcohol-en-drugs.

We hebben een beleid, wat nu?

- Pas het beleid **consequent** toe, anders heeft het geen meerwaarde.
- **Spreek elkaar aan** op ongepast gedrag. Hierin heb je als groep een collectieve verantwoordelijkheid. Herinner elkaar aan de afspraken die samen gemaakt werden.
- **Communiceer** over je beleid. Ouders weten vast wel dat leiding 's avonds een pintje drinkt en het werkt geruststellend als ze weten dat hier een duidelijk kader voor is. Dat is goed voor het **imago** van je groep.
- Heb oog voor groepsdruk, creëer een **veilige sfeer** waarin het oké is om nee te zeggen tegen alcohol of andere middelen.

INTEGRITEIT

De scouts is de plek bij uitstek waar leden en leiding hun grenzen verleggen. Maar de scouts moet ook een veilig nest zijn voor iedereen. Waar iedereen zichzelf kan blijven en kan groeien. Daarbij is het belangrijk dat iedereen in de groep grenzen durft aan te geven. Dat is ook durven, want voor sommigen is dat heel lastig.

Zeggen dat iets te veel of te spannend is, aangeven dat je iets niet wilt doen, iemand vertellen dat je wat die doet niet fijn vindt ... niet simpel! Het is belangrijk om een groep te zijn waar iedereen zich veilig genoeg voelt om nee te zeggen.

Wat zijn grenzen?

Er zijn verschillende soorten grenzen: fysieke (lichamelijke), mentale en emotionele. Waar die liggen, verschilt van persoon tot persoon. Ook de context en de omstandigheden zijn belangrijk.

Let erop dat je de grenzen van een ander niet enkel vanuit je eigen standpunt bekijkt. Iedereen heeft eigen persoonlijke grenzen. Als je twijfelt of iemand misschien over een grens gaat, mag je er gerust naar vragen. Voor sommigen of in sommige situaties zijn er drempels om je grenzen aan te geven: je bevriest, je durft niet omdat dit als lid toch wel extra spannend is, je bent bang voor de reactie van anderen ... Probeer daar altijd rekening mee te houden.

Hoe schat je grenzen in?

Er zijn 6 parameters die je helpen inschatten of ieders grenzen gerespecteerd worden in een bepaalde situatie:

- **Toestemming:** alle partijen gaan akkoord en weten wat er gaat gebeuren. Ze voelen zich goed bij de situatie en weten wat de gevolgen zijn. Niet protesteren of geen verzet bieden, betekent dus niet dat iemand toestemming geeft.
- **Vrijwilligheid:** er wordt geen druk uitgeoefend om mee te doen. Leden en leiding kunnen op eender welk moment stop zeggen en uit de situatie stappen. Druk kan gaan van beloning of manipulatie tot bedreiging, chantage of geweld.
- **Gelijkwaardigheid:** de partijen zijn gelijkwaardig in aantal, leeftijd, kennis, volwassenheid, intelligentie en aanzien. Er is geen sprake van een machtsoverwicht langs een van de twee kanten.
- **Leeftijd of ontwikkeling:** is het gedrag gepast voor het ontwikkelingsniveau van het kind? Wil je meer weten over wat gepast is binnen de ontwikkelingsfase van een kind? Neem een kijkje bij het hoofdstuk 'leefwereld'.
- **Context:** de regels voor gedrag hangen soms van de situatie af. Het gedrag moet dus aangepast zijn aan de omstandigheden. Hoe minder passend het gedrag is in de context, hoe ernstiger de situatie wordt.
- **Zelfrespect:** de situatie heeft geen negatief effect op de betrokkenen of de omgeving. Er is geen fysieke of emotionele schade of imagoverlies.

NESTkreten

Bouw samen met je leidingsploeg aan een veilig nest. Een nest waarin leden en leiding zichzelf kunnen zijn en groeien. Aan de hand van de methodiek NESTkreten werk je aan een veilig basisklimaat in je groep. Je vindt de tool via www.scoutsengidsenvlaanderen.be/leiding/ondersteuning/leiding/goed-omgaan-met-elkaar/nestkreten

TRADITIES EN RITUELEN

In onze werking maken we gebruik van tradities en rituelen. Deze maken ons herkenbaar als scouts en gidsen. Maar wat is nu het verschil tussen een traditie en een ritueel?

Tradities zijn gewoontes die al een tijdje bestaan en die van de ene generatie op de andere worden doorgegeven. Bijvoorbeeld het uur en de dag waarop jullie scoutsactiviteiten organiseren, en of jullie op takkamp gaan of op groepskamp. Hoewel tradities statisch kunnen lijken, veranderen en vernieuwen ze voortdurend.

Een **ritueel** is een geheel van symbolen en bijhorende handelingen met een speciale betekenis. Het zijn de speciale momenten in je groep: een overgang, totemisatie, belofte of vlaggenegroet die telkens terugkomt. Rituelen gebeuren vaak op dezelfde manier.

Waarom?

Scouting is meer dan spel en avontuur. Scouts en gidsen gaan samen op ontdekking: naar onszelf en elkaar, naar echter en beter. Dat staat centraal bij de scouts- en gidsenrituelen. Scouting is zinvol, in alle betekenissen van het woord. Waak er dus ook over dat je al je tradities zinvol blijft invullen.

Stel jezelf de vraag wat de achterliggende waarde of betekenis is van de tradities van jouw groep. We moeten stilstaan bij onze eigen werking en bepaalde rituelen in vraag durven stellen. Tradities maken bijvoorbeeld grensoverschrijdend gedrag niet aanvaardbaar.

Ondersteuning

HULPLIJNEN

DE EIGEN GROEP

Medeleiding

Voor grote en kleine vragen, ervaringen en goede raad kan leiding uiteraard in de eerste plaats terecht bij elkaar.

Groepsleiding

De groepsleiding heeft heel wat op hun bord, maar staat er niet alleen voor. Alle leiding deelt in de verantwoordelijkheid voor de goede werking van de groep. Toch is het soms goed om een groepsleiding in te schakelen als coach. Je vraagt hen raad bij pestgedrag in de tak of een conflict met een ouder. Of je vertelt trots over een geslaagd spel of over je creatieve leden.

Oud-leiding

Ze staan iets verder van de groep dan medeleiding of groepsleiding, en hebben vaak een genuanceerde kijk. Maak dus gebruik van hun ervaring.

Leden

Hou in de gaten of ze regelmatig komen en luister naar hun reacties na een activiteit. Zoek uit wat ze graag willen doen en ga daarmee aan de slag.

Ouders

Zie pagina 74.

SCOUTS EN GIDSEN VLAANDEREN ONDERSTEUNT

Leesvoer

Website

Op www.scoutsengidsenvlaanderen.be/publicaties vind je een virtueel boekenrek met publicaties over de belofte, de totemisatie, omgaan met conflicten, projecten en begroten ...

Over & Weer

Jaarlijks krijgen alle jins en leiding vier edities in de bus, met inhoudelijke maar ook speelse artikels over takwerking en spel, kamp en veiligheid.

Krak?Boem!

Voor de leden zijn er ook de magazines *Krak?* en *Boem!*. Vier keer per jaar ontvangen ze een editie van deze bladen boordevol scouteske informatie en inspiratie.

Inhoudelijk

- ➔ Er zijn allerhande publicaties en producten beschikbaar, zoals de takhandboeken, de beloftemap *Scoutswoord Erewoord*, de *Totemmap*, (*Buitenlands*) *Kampvisum*, *Speel op Veilig* ...
- ➔ De nationale leiding zijn vrijwilligers die groepen en leiding graag met raad en daad bijstaan:
 - **Het district**
Een district groepeert een tiental groepen uit dezelfde buurt. Groepsleiding zit samen in de districtsraad en kiest een districtscommissaris als eindverantwoordelijke. Je kan bij het district terecht voor:
 - vorming.
 - ondersteuning.
 - (tak)districtsweekends, een avond voor nieuwe leiding ...

- **De gouw**
Een gouw bestaat uit 3 tot 6 districten en vormt de schakel met het verbond. Je kan er terecht voor:
 - vorming, eventueel op vraag.
 - ondersteuning, bijvoorbeeld een avond voor nieuwe leiding.
 - Een gowdag Akabe, een kapoenendag ...
- **Nationaal**
Scouts en Gidsen Vlaanderen nationaal staat ten dienste van de scouts- en gidsengroepen. We bieden je:
 - vorming en opleiding.
 - "Over & Weer".
 - nieuwe producten en ideeën.
 - een up-to-date website.
 - ondersteuning.

De meeste taken gebeuren door vrijwilligers. Een aantal betaalde medewerkers is dagelijks bezig met pedagogische, administratieve en logistieke ondersteuning.

Op de website van Scouts en Gidsen Vlaanderen vind je de contactgegevens van je district, gouw of van de nationale werking. Of bel het nationaal secretariaat op 03 231 16 20.

Organisatorisch

- ➔ Met de groepsadministratie regel je inschrijvingen, betaal je lidgeld, ben je verzekerd ...
- ➔ Extra verzekeringen sluit je bijvoorbeeld af voor foeriers, voor bepaalde activiteiten of voor materiaal.
- ➔ Wie lidgeld betaalt, is verzekerd voor burgerlijke aansprakelijkheid en lichamelijke ongevallen (meer hierover op pag 90).
- ➔ Groepen krijgen juridische ondersteuning in de vorm van advies en, indien nodig, begeleiding.

- De "spelregels" vormen het "huishoudelijk reglement" van onze beweging. Ze leggen onder meer het verloop vast van verkiezingen, van besluitvorming, van erkenning van groepen en van schorsing of uitsluiting van leden. Ze wijzen ook de weg wat betreft de taken en bevoegdheden van takraad en groepsraad. Je vindt de spelregels op www.scoutsengidsenvlaanderen.be/publicatie.

NATIONAAL SECRETARIAAT EN NOODNUMMER

Met al je vragen kan je ook steeds terecht bij het nationaal secretariaat van Scouts en Gidsen Vlaanderen:

- per mail: info@scoutsengidsenvlaanderen.be
- telefoon: 0032 3 231 16 20

In geval van een ongeval of een crisis kan je ook terecht op het noodnummer (0032 474 26 14 01) van Scouts en Gidsen Vlaanderen. Het noodnummer is bereikbaar tijdens het weekend (vrijdag 17u tot maandag 8u30), schoolvakanties (24/7) en verlengde weekends (24/7). schrik niet, je komt terecht op een voicemail. Spreek je telefoonnummer in en beschrijf de situatie. Je wordt snel teruggebeld door een medewerker.

VORMING / GROEIEN ALS LEIDING

Vorming wordt tijdens weekends (zoals Herfstontmoeting), meerdaagse cursussen (zoals Animator) of bij jou in de buurt (zoals gouwweekendjes) georganiseerd. Wij kunnen (en willen) jou verder wegwijs maken met aanbod over onder andere spelen maken, takraden, heimwee ... Kortom: alles kan, of toch veel! Zie scoutsendgidsenvlaanderen.be/vorming voor meer informatie.

Vorming volgen bij Scouts en Gidsen Vlaanderen is al doende leren. Niet schools, wel actief en ondergedompeld in het scoutsgevoel. De begeleiding zijn jonge ervaringsdeskundigen, en de medeleiding in je groepje je toekomstige vrienden.

HET AANBOD

Jintro

Da's	Wie
Uitdagingen aangaan en je talenten ontdekken.	Jins of laatstejaars leden.

Animator

Da's	Wie
Alles leren wat je nodig hebt om een straffere leiding te worden.	Laatstejaars leden, jins en beginnende leiding

Inclusieve animator

Da's	Wie
Meegaan op jouw tempo met de juiste ondersteuning.	Jins en beginnende leiding met extra noden.

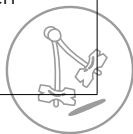
Vorming à la Carte

Da's	Wie
Een avondje gratis vorming in jouw (studenten)stad, georganiseerd door jouw gouw.	Jins en leiding die zin hebben in een gezellige avond.

Gilwell

Da's	Wie
Inzicht krijgen in je eigen manier van communiceren en samenwerken. Je komt meer te weten over je sterktes en valkuilen.	Ervaren leiding die meer inzicht wil verkrijgen in het eigen handelen.

Basisweekend

Da's	Wie
Een weekend vol uitwisseling over thema's als coaching, crisiscommunicatie, motivatie van leiding, afgewisseld met spel en ontspanning.	Ervaren leiding.

Kort aanbod

Da's	Wie
Met de hele leidingsgroep dieper ingaan op een concrete uitdaging die jullie hebben.	Je eigen leidingploeg.

Instructeurscursus

Da's	Wie
Een cursus van een week waarin je leert hoe je je eigen kennis kan doorgeven.	Ervaren leiding.

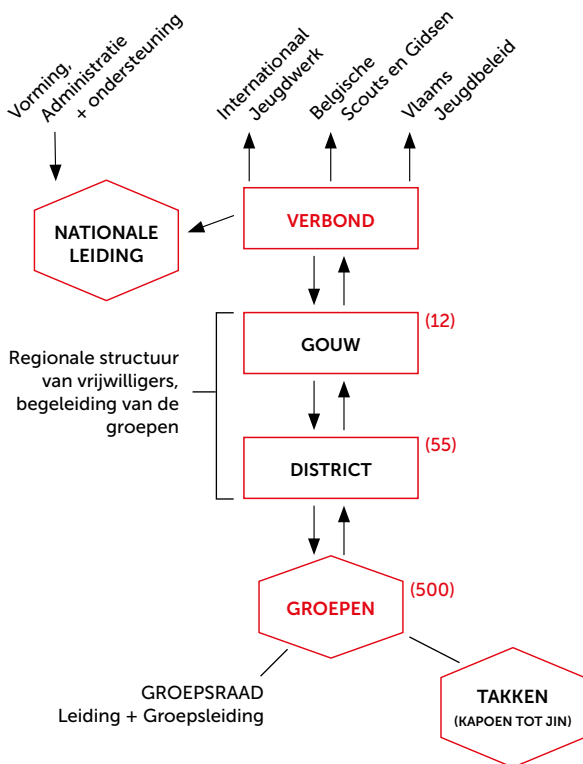
Wil je meer te weten komen over het vormingsaanbod van Scouts en Gidsen Vlaanderen?

Ontdek alles over het aanbod en onze cursussen op www.scoutsengidsenvlaanderen.be/vorming

GROEPSLEIDINGSCONGRES

Actieve leiding en leden van de groepsraad kiezen de groepsleiding. Die helpen en ondersteunen niet alleen waar nodig, ze vertegenwoordigen ook de groep. Dit doen ze niet alleen op de districtsraad, maar ook op het groepsleidingscongres.

Om de vier jaar geven alle (groeps)leiding van Scouts en Gidsen Vlaanderen hun mening over een bepaald thema tijdens deze samenkomst. Zo weet de nationale leiding, het verbond, welke richting ze uit moet en hoe ze de groepen en de 85.000 leden en leiding kan ondersteunen.

INTERNATIONAAL

Scouts en Gidsen Vlaanderen is niet zo maar een jeugdbeweging. Scouting is een internationale beweging met een lange geschiedenis. Overal ter wereld vind je scouts en gidsen. Met meer dan 57 miljoen zijn we, verspreid over 180 landen in alle continenten. Allemaal lid van de grote scouts- of gidsenbeweging.

Scouts en gidsen in België

Naast Scouts en Gidsen Vlaanderen zijn er nog vier andere scoutsassociaties in België: Les Scouts, Les Guides, Scouts & Guides Pluralistes, en FOS Open Scouting. Samen vormen we de scoutsfederatie Gidsen- en Scoutsbeweging in België (GSB).

Scouts en gidsen wereldwijd

Scouts en Gidsen Vlaanderen maakt deel uit van overkoepelende organisaties: **World Organisation of the Scout Movement (WOSM)** en **World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS)**. Scouts en Gidsen Vlaanderen kan zo mee het wereldwijde scoutsbeleid bepalen, maar ook deelnemen aan internationale evenementen zoals de wereldjamboree.

Je kan scouts en gidsen uit andere landen ontmoeten en de wereld ontdekken via scouting. Zo gaan veel jins op buitenlands kamp. Om de vier jaar is er een **wereldjamboree** (waar je naartoe kan vanaf 14 jaar). Er zijn ook andere internationale kampen en er bestaat zelfs **Jamboree on the Internet**. En verblijf je met Erasmus een paar maanden in een ander land? Dan kan je ook daar in leiding stappen.

Meer info over scouting in het buitenland vind je via www.scoutsengidsenvlaanderen.be/over-scouts-en-gidsen-vlaanderen/scouting-wereldwijd

Visie

Wij zijn Scouts en Gidsen, Meisjes en Jongens, elk met ons eigen verhaal. Iedereen kan erbij. Wij gaan samen op verkenning en durven tuimelen in het leven. De natuur is onze troef. Wij geloven in onszelf, in elkaar en in iets meer. Wij spelen een spel dat niet luchtledig is, in vrije tijd die niet vrijblijvend is. Met groot plezier en kleine daden komen wij op voor onze omgeving en voor een kleurrijk Vlaanderen. Zo dromen wij luidop van gelukkige mensen in een rechtvaardige wereld.

